VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ SÁU

23.1.2026 (5.12 Ất Tỵ)

Số 10 (4301)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

ĐẠI HỘI THÔNG QUA 200 ỦY VIÊN BCH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG KHÓA XIV

• Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trúng cử Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV

• Sự thăng hoa của văn hóa là đỉnh cao nhất của sự phát triển

[Từ trang 2 đến trang 5)

Tổng Bí thư Tô Lâm cùng lãnh đạo Đảng, Nhà nước bỏ phiếu bầu Ủy viên Trung ương chính thức và Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng khóa XIV — Ảnh: BÁO NHÂN DÂN

Nghiên cứu xây dựng tháp quan sát toàn cảnh cánh đồng Mường Thanh

[9]

Xuân về trên Ngã ba Đông Dương

[12]

Chắp cánh cho du lịch Việt Nam bay xa

[6]

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

Đại hội thông qua 200 Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV

Ngày 22.1, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng tiếp tục làm việc cả ngày để thảo luận và thực hiện các nội dung về công tác nhân sự BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Tổng Bí thư Tô Lâm, Chủ tịch Đoàn Chủ tịch, thay mặt Đoàn Chủ tịch điều hành phiên họp. Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương Lê Minh Hưng thay mặt Đoàn Chủ tịch trình bày Báo cáo của BCH Trung ương Đảng khóa XIII về công tác nhân sự BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Đại hội đã tiến hành thảo luận và biểu quyết thông qua số lượng Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV là 200 đồng chí, gồm 180 đồng chí Ủy viên chính thức và 20 đồng chí Ủy viên dự khuyết (xem danh sách trên *Văn Hóa điện tử*). Các đại biểu tham dự Đại hội làm việc tại Đoàn nghiên cứu, thảo luận Báo cáo công tác nhân sự BCH Trung ương Đảng khóa XIV; ứng cử, đề cử và nghiên cứu các tài liệu, hồ sơ nhân sự. Đoàn Chủ tịch nghe các đồng chí trưởng đoàn báo cáo về kết quả thảo luận của các Đoàn đại biểu đối với Báo cáo công tác nhân sự BCH Trung ương Đảng khóa XIV; việc ứng cử, đề cử, các trường hợp xin rút khỏi danh sách ứng cử, đề cử vào danh sách BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Đoàn Chủ tịch báo cáo Đại hội và biểu quyết thông qua danh sách bầu cử BCH Trung ương Đảng khóa XIV; bầu Ban Kiểm phiếu; Ban Kiểm phiếu hướng dẫn việc bầu cử. Đại hội tiến hành ghi phiếu, bỏ phiếu, công bố kết quả và thông qua danh sách các đồng chí trúng cử vào BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Ngày mai 23.1, buổi sáng, Đại biểu Đại hội nghỉ, BCH Trung ương Đảng khóa XIV tiến hành Hội nghị lần thứ nhất; buổi chiều, Đại hội họp phiên bế mạc. **P.V**

Tổng Bí thư Tô Lâm; Chủ tịch nước Lương Cường bỏ phiếu bầu Ủy viên Trung ương chính thức và Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng khóa XIV

Lãnh đạo Đảng, Nhà nước bỏ phiếu bầu Ủy viên Trung ương chính thức và Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng khóa XIV **Ảnh: TTXVN**

Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trúng cử Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV

Chiều qua 22.1, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng đã công bố kết quả và thông qua danh sách các đồng chí trúng cử vào BCH Trung ương Đảng khóa XIV gồm 200 đồng chí, trong đó 180 đồng chí Ủy viên chính thức và 20 đồng chí dự khuyết. Theo đó, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trúng cử BCH Trung ương Đảng khóa XIV.

Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh sinh ngày 26.7.1967; ngày vào Đảng: 24.3.1989; quê quán: Tỉnh Ninh Bình. Dân tộc Kinh.

Trước khi trúng cử Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV, Thứ trưởng Thường trực Lâm Thị Phương Thanh đã là Ủy viên BCH Trung ương Đảng khoá XII, XIII. Thứ trưởng Thường trực Lâm Thị Phương Thanh có trình độ lý luận chính trị: Cao cấp; Trình độ chuyên môn: Thạc sĩ Luật, cử nhân lịch sử.

Tóm tắt quá trình công tác: 11.1998: Phó Chủ tịch Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam; 12.2002: Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đoàn khóa VIII, Trưởng ban Thanh niên trường học, Phó Chủ tịch Thường trực Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam; 2.2004 - 12.2007: Bí thư Trung ương Đoàn khóa VIII, Chủ tịch Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam (từ 8.2005); 12.2007 - 7.2008: Bí thư Trung ương Đoàn khóa IX, Chủ tịch Hội Trung ương Sinh viên Việt Nam; 7.2008 - 12.2011: Thường trực Bí thư Trung ương Đoàn khóa IX, Chủ tịch Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam, Trưởng ban Thanh niên trường học phụ trách công tác thiếu nhi, trường học và Hội Sinh viên Việt Nam.

Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIV, Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh

Tháng 12.2011 - 1.2016: Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương; 1.2016 - 12.2017: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XII; Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương; 1.2018 - 9.2020: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XII; Bí thư Tỉnh ủy Lạng Sơn khóa XVI, nhiệm kỳ 2015-2020; 26.9.2020 - 1.2021: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XII; Bí thư Tỉnh ủy Lạng Sơn khóa XVII, nhiệm kỳ 2020-2025; 1.2021 - 6.2021: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIII; Bí thư Tỉnh ủy Lạng Sơn khóa XVII, nhiệm kỳ 2020-2025; 1.7.2021: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIII; Bộ Chính trị công bố Quyết định điều động, bổ nhiệm đồng chí giữ chức Phó Chánh Văn phòng Trung ương Đảng.

Tháng 2.2025: Được chỉ định tham gia BCH Đảng bộ, Ban Thường vụ Đảng ủy các cơ quan Đảng Trung ương nhiệm kỳ 2020-2025; 7.8.2025: Ủy viên BCH Trung ương Đảng khóa XIII; Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy các cơ quan Đảng Trung ương; Bí thư Đảng ủy nhiệm kỳ 2025-2030, Phó Chánh Văn phòng Thường trực Văn phòng Trung ương Đảng; 12.2025: Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL.

THU SÂM; ảnh: TR.HUẤN

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN VĂN HÙNG:

Sự thăng hoa của văn hóa là đỉnh cao nhất của sự phát triển

Tại phiên thảo luận của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng vào chiều 21.1, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng trình bày tham luận với chủ đề: *"Phát huy sức mạnh nội sinh của văn hóa và con người Việt Nam, nền tảng cho sự phát triển nhanh và bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới"*. *Văn Hóa* trân trọng giới thiệu tham luận của Bộ trưởng:

Được sự đồng ý của Đoàn Chủ tịch Đại hội, thay mặt Đảng bộ Bộ VHTTDL, tôi xin trình bày tham luận về chủ đề: *"Phát huy sức mạnh nội sinh của văn hóa và con người Việt Nam, nền tảng cho phát triển nhanh và bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới"*, với những nội dung cụ thể như sau:

1 Văn hóa và con người Việt Nam trong tiến trình lịch sử và cách mạng

Văn hóa Việt Nam là kết tinh những giá trị tốt đẹp của dân tộc trong tiến trình hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước, là nguồn lực nội sinh quan trọng hun đúc trí tuệ, tâm hồn, khí phách và bản lĩnh người Việt Nam. Đặc biệt, mỗi khi đất nước đứng trước gian nguy, khó khăn, thử thách, chính tinh thần đại đoàn kết của một dân tộc *"Vốn xưng nền văn hiến đã lâu"*; có truyền thống yêu nước nồng nàn; ý chí tự lực tự cường, nhân ái, nghĩa tình, với tinh thần *"Đem đại nghĩa để thắng hung tàn/ Lấy chí nhân để thay cường bạo"*; biết kế thừa và sáng tạo trong tiếp thu tinh hoa nhân loại đã kết thành sức mạnh vô song để đưa đất nước vững bước viết lên các trang sử vàng.

Ngay từ khi mới ra đời, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu đã xác định vị trí đặc biệt của Văn hóa. Đề cương về Văn hóa Việt Nam năm 1943, Cương lĩnh đầu tiên của Đảng ta về văn hóa, đã xác lập văn hóa là một trong ba mặt trận (chính trị, kinh tế, văn hóa), thể hiện tư duy, tầm nhìn, và sự quan tâm sâu sắc của Đảng trong phát triển văn hóa. Ngoài mối quan hệ khăng khít, hữu cơ với các lĩnh vực khác của đời sống xã hội, "nền văn hóa mới" mà Đề cương về Văn hóa Việt Nam xác lập còn thể hiện giá trị lý luận cấp tiến khi đặt con người ở vị trí trung tâm, là chủ thể của văn hóa, là lực lượng sáng tạo, trao truyền, gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa.

Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, lãnh tụ thiên tài của Đảng, Anh hùng giải phóng dân tộc, Danh nhân văn hóa kiệt xuất đã khẳng định "Văn hóa phải hướng dẫn quốc dân thực hiện Độc lập, Tự cường và Tự chủ", "Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi". Thực hiện tư tưởng Hồ Chí Minh, xuyên suốt các kỳ Đại hội, các Nghị quyết, Kết luận, Chỉ thị của Trung ương, của Bộ Chính trị, Ban Bí thư đều nhấn mạnh: Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển; xây dựng nền văn hóa Việt Nam phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần tinh thần dân tộc, tính nhân văn, dân chủ và khoa học. Thực tiễn đã chỉ ra rằng, khi văn hóa được đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng, nhân dân là chủ thể sáng tạo và thụ hưởng, đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ, cán bộ văn hóa đóng vai trò quan trọng thì sức mạnh nội sinh của văn hóa sẽ được chuyển hóa thành sức mạnh chính trị, xã hội, góp phần làm nên những thắng lợi vĩ đại của cách mạng Việt Nam, đóng góp vào những thành tựu to lớn trong 40 năm đổi mới đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng.

2 Văn hóa, con người trong bảo đảm phát triển nhanh và bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới

Kinh tế phát triển, chính trị, xã hội ổn định, quốc phòng an ninh được giữ vững là tiền đề xây dựng, phát triển văn hóa và con người. Đến lượt mình, văn hóa lại là động lực của phát triển kinh tế - chính trị - xã hội; bởi văn hóa bắt nguồn từ yếu tố nguồn lực con người. Với phẩm chất, đạo đức, tài năng, trí tuệ, bản lĩnh và khát vọng vươn lên, con người làm nên tất cả; chính "bàn tay - khối óc" của con người Việt Nam là yếu tố quyết định chất lượng, chiều sâu và tính bền vững của sự phát triển.

Quan điểm này được làm sâu sắc qua các nghị quyết của Trung ương và được khẳng định rõ nét trong nhiệm kỳ Đại hội XIII, đồng thời tiếp tục được kế thừa và phát triển tại Dự thảo Văn kiện Đại hội XIV khi Đảng ta tiếp tục khẳng định quyết tâm chính trị cao nhất, đặt văn hóa và con người vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển. Nghị quyết 80-NQ/TW ngày 7.1.2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam nhấn mạnh phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Các giá trị văn hóa phải được gắn kết chặt chẽ, hài hòa, thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, từ chính trị, kinh tế, xã hội, môi trường tới quốc phòng, an ninh, đối ngoại, thực sự trở thành sức mạnh mềm của quốc gia trong kỷ nguyên mới; đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững đất nước, cho tương lai của dân tộc. Tại lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống ngành Văn hóa (1945-2025), Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: "Văn hóa là năng lượng gốc của phát triển", "Văn hóa càng phải đi trước một bước, soi đường, dẫn dắt, bồi đắp bản lĩnh, củng cố niềm tin, hình thành năng lực mềm quốc gia".

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng trình bày tham luận tại Đại hội — Ảnh: TR.HUẤN

> *... Các giá trị văn hóa phải được gắn kết chặt chẽ, hài hòa, thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, từ chính trị, kinh tế, xã hội, môi trường tới quốc phòng, an ninh, đối ngoại, thực sự trở thành sức mạnh mềm của quốc gia trong kỷ nguyên mới; đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững đất nước, cho tương lai của dân tộc.*
>
> *Tại lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống ngành Văn hóa (1945-2025), Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: "Văn hóa là năng lượng gốc của phát triển", "Văn hóa càng phải đi trước một bước, soi đường, dẫn dắt, bồi đắp bản lĩnh, củng cố niềm tin, hình thành năng lực mềm quốc gia"...*

3 Ba định hướng lớn và 6 giải pháp để phát huy sức mạnh nội sinh của văn hóa và con người Việt Nam trong kỷ nguyên mới

Ba định hướng lớn: *Một là*, phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Các giá trị văn hóa phải được gắn kết chặt chẽ, hài hòa, thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, từ chính trị, kinh tế, xã hội, môi trường tới quốc phòng, an ninh, đối ngoại, thực sự trở thành sức mạnh mềm của quốc gia trong kỷ nguyên mới; đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững đất nước, cho tương lai của dân tộc. Tại lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống ngành Văn hóa (1945-2025), Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: "Văn hóa là năng lượng gốc của phát triển", "Văn hóa càng phải đi trước một bước, soi đường, dẫn dắt, bồi đắp bản lĩnh, củng cố niềm tin, hình thành năng lực mềm quốc gia".

Hai là, văn hóa và con người là hai nhân tố có tác động, gắn bó mật thiết với nhau. Văn hóa bắt nguồn từ yếu tố con người, vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích của cuộc sống, là chủ thể, là cội nguồn của sự sáng tạo. Phát triển văn hóa vì sự hoàn thiện nhân cách, năng lực của con người và xây dựng con người để phát triển văn hóa. Xây dựng đồng bộ môi trường văn hóa với xây dựng con người xã hội chủ nghĩa trong kỷ nguyên mới. Triển khai hiệu quả hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam là yếu tố quyết định tạo nên động lực sáng tạo, sức mạnh, bản lĩnh, trí tuệ, khơi dậy truyền thống yêu nước, khát vọng vươn lên mạnh mẽ của dân tộc Việt Nam.

Ba là, văn hóa trong kỷ nguyên mới lấy hạnh phúc của đồng bào, của dân tộc làm cơ sở. Văn hóa là một mặt trận; xây dựng và phát triển văn hóa là một sự nghiệp cách mạng lâu dài, đòi hỏi phải có ý chí cách mạng và sự kiên trì. Chỉ có phát huy cao độ nguồn lực con người, nội lực trong toàn dân, huy động được mọi cấp, mọi ngành, toàn xã hội nỗ lực tham gia thì sự nghiệp xây dựng và phát triển văn hóa mới có thể giành được thắng lợi. Đồng thời, phải xử lý hài hòa các cặp quan hệ giữa "xây" và "chống"; giữa "truyền thống" và "hiện đại", giữa "bảo tồn" và "phát triển", "đời sống thực" và "không gian số".

Sáu giải pháp cụ thể: *Một là*, đổi mới mạnh mẽ, toàn diện tư duy, thống nhất nhận thức về phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới ▶

để đáp ứng mục tiêu phát triển đến năm 2045 với trọng tâm: Bồi đắp hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị gia đình và hệ giá trị con người Việt Nam; Nuôi dưỡng phẩm chất yêu nước, nhân ái, trách nhiệm, trung thực, sáng tạo và kỷ cương. Đặc biệt, phải tạo môi trường văn hóa lành mạnh để các giá trị tốt đẹp được nuôi dưỡng, lan tỏa và được bảo vệ hiệu quả trước tác động tiêu cực của mặt trái kinh tế thị trường và không gian số. Việc đổi mới tư duy cần được thực hiện thông qua việc lồng ghép mục tiêu phát triển văn hóa, con người trong xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội; nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo lĩnh vực văn hóa; tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm tạo sự thống nhất nhận thức và đồng thuận xã hội.

Hai là, hoàn thiện thể chế theo hướng kiến tạo, giải phóng và khơi thông nguồn lực phát triển văn hóa, con người. Cần tiếp tục rà soát, bổ sung, hoàn thiện luật pháp, cơ chế và chính sách liên quan đến đầu tư cho văn hóa, bảo tồn di sản, phát triển công nghiệp văn hóa, chuyển đổi số. Đồng thời, chú trọng hoàn thiện thể chế, chính sách hội nhập phù hợp với thông lệ quốc tế. Tập trung tháo gỡ các điểm nghẽn về cơ chế đầu tư, đặt hàng, xã hội hóa trong lĩnh vực văn hóa; bảo đảm sự thống nhất, đồng bộ giữa các chính sách văn hóa với chính sách kinh tế, giáo dục, khoa học - công nghệ và hội nhập quốc tế.

Ba là, xác định đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững đất nước, cho tương lai của dân tộc. Song song với việc huy động nguồn lực, cần nâng cao năng lực đội ngũ làm văn hóa - yếu tố con người trực tiếp tạo ra và dẫn dắt giá trị văn hóa thời kỳ mới. Cần chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ, nhà quản lý văn hóa, đặc biệt là năng lực chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp và khả năng thích ứng với công nghệ số. Những cán bộ hoạt động trong lĩnh vực văn hóa, thông tin, thể thao và du lịch cần làm tốt vai trò "người gieo hạt văn hóa", để những giá trị tốt đẹp được vun trồng, bồi đắp từ những việc nhỏ. Mỗi tác phẩm văn học nghệ thuật phải có sức "lay động" lòng người; mỗi vở diễn phải mang "hơi thở cuộc sống", mang "tầm vóc của dân tộc và thời đại"; mỗi cuốn sách phải mang "mạch đời" trong đó… để hướng tới những giá trị chân - thiện - mỹ. Di sản văn hóa phải trở thành tài sản. Thể thao cho mọi người phải thực sự trở thành nền tảng, tạo bứt phá cho thể thao thành tích cao, mang về vinh quang cho Tổ quốc. Du lịch phải vẽ lại bản đồ du lịch Việt Nam, tiếp tục là điểm sáng của du lịch thế giới. Báo chí truyền thông phải thực sự là dòng chủ lưu, tiên phong trên mặt trận tư tưởng văn hóa, đóng góp xứng đáng vào bảo đảm quốc phòng - an ninh, phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao vị thế đất nước.

Bốn là, coi phát triển công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo là động lực tăng trưởng mới, đóng góp trực tiếp vào tăng trưởng GDP, tạo việc làm chất lượng cao và gia tăng sức mạnh mềm quốc gia. Phát triển hệ sinh thái này đòi hỏi sự kết nối chặt chẽ và hiệu quả giữa Nhà nước - Doanh nghiệp - Cộng đồng sáng tạo - Thị trường - và Công nghệ số, đồng thời định vị và quảng bá thương hiệu văn hóa Việt Nam trên bản đồ sáng tạo toàn cầu thông qua các sản phẩm văn hóa chất lượng cao.

Năm là, đẩy mạnh phát triển khoa học công nghệ và chuyển đổi số, bảo đảm an ninh văn hóa, an toàn thông tin, nâng cao năng lực chủ động trong không gian số, xây dựng các nền tảng số, dữ liệu văn hóa quốc gia, số hóa di sản, phát triển nội dung số do Việt Nam làm chủ và tăng cường các biện pháp bảo vệ chủ quyền văn hóa trên không gian mạng.

Sáu là, chủ động hội nhập quốc tế về văn hóa, chuyển đổi toàn diện tư duy từ "giao lưu, gặp gỡ" sang "hợp tác đích thực", tăng cường và phát huy sức mạnh mềm quốc gia. Trong đó, chú trọng việc xây dựng Chiến lược truyền thông quảng bá hình ảnh Việt Nam ra nước ngoài nhằm định hướng tổng thể cho công tác truyền thông quốc gia, trong đó văn hóa được xác định là trụ cột quan trọng, là nội dung trung tâm để lan tỏa hình ảnh đất nước, con người Việt Nam. Lấy thực tiễn cuộc sống của người dân làm trung tâm, lấy sức mạnh tổng hợp quốc gia làm cơ sở để viết tiếp "câu chuyện Việt Nam" trong kỷ nguyên mới.

Đất nước ta đang bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc với những cơ hội lớn, đan xen nhiều khó khăn, thách thức. Trong bối cảnh thế giới phẳng, văn hóa Việt Nam là cội nguồn bản sắc, là "sức mạnh mềm" để hội nhập, giúp dân tộc ta khẳng định bản lĩnh, lan tỏa giá trị và tạo vị thế riêng của Việt Nam trong dòng chảy văn hóa toàn cầu. Văn hóa là nền tảng cho sự phát triển nhanh, bền vững đất nước đã được đề cập trong Báo cáo Chính trị trình Đại hội.■

(*Tựa đề và box trong bài do Tòa soạn rút*)

> *... Phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn cho sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước trong kỷ nguyên mới. Phát triển văn hóa đặt trong mối quan hệ tổng thể, gắn kết chặt chẽ, hài hòa với chính trị, kinh tế, xã hội, môi trường, quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Phân tích đến cùng, sự phát triển của xã hội chính là sự phát triển của văn hóa; và sự thăng hoa của văn hóa là đỉnh cao nhất của sự phát triển.*

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và các đại biểu đoàn Quảng Trị

Những ngày qua, cùng với dòng chảy sự kiện chính trị trọng đại của đất nước, cả nước hướng về Trung tâm Hội nghị Quốc gia, nơi diễn ra Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Trong không khí trang nghiêm, tràn đầy niềm tin, kỳ vọng ấy, công tác trang trí phục vụ Đại hội đã góp phần quan trọng tạo nên diện mạo, khí thế và chiều sâu văn hóa, tư tưởng cho ngày hội lớn của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta.

Không gian Triển lãm "Từ Đại hội đến Đại hội"

Trang trí panô, áp phích và hoa tại sảnh Trung tâm Hội nghị Quốc gia

Với trách nhiệm được Đảng, Nhà nước giao phó, Bộ VHTTDL đã chủ trì, phối hợp chặt chẽ với các cơ quan Trung ương triển khai công tác trang trí một cách nghiêm túc, bài bản, sáng tạo, bảo đảm trang trọng, thống nhất, đúng định hướng chính trị, đồng thời tạo dấu ấn mới, khác biệt so với nhiều kỳ Đại hội trước.

Thể hiện tinh thần khát vọng phát triển

Theo Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông, Bộ được phân công trực tiếp phụ trách công tác trang trí phục vụ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV. Ngay từ sớm, Bộ đã tích cực triển khai các nhiệm vụ được giao, thường xuyên báo cáo, tiếp thu và thực hiện nghiêm túc sự chỉ đạo sâu sát của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, bảo đảm mọi hạng mục trang trí vừa đúng quy định, vừa thể hiện được tầm vóc của Đại hội.

Điểm nổi bật của công tác trang trí Đại hội XIV chính là sự độc đáo và sáng tạo, song vẫn bám sát tinh thần, chủ đề và ý nghĩa cốt lõi của Đại hội. Đại hội XIV diễn ra trong bối cảnh đặc biệt, khi đất nước ta đã trải qua gần 40 năm Đổi mới, đạt được nhiều thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, đồng thời đứng trước ngưỡng cửa của một giai đoạn phát triển mới với yêu cầu, khát vọng và tầm nhìn cao hơn. Với phương châm "Đoàn kết - Dân chủ - Kỷ cương - Đột phá - Phát triển", Đại hội XIV mang trên mình sứ mệnh lớn lao: Tổng kết chặng đường đã qua, hoạch định phương hướng, mục tiêu phát triển đất nước trong năm năm tới và tầm nhìn đến năm 2030, xa hơn là khát vọng đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao vào năm 2045. Chủ đề của Đại hội: "Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, chung sức, đồng lòng thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030; tự chủ chiến lược, tự cường, tự tin, tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội" đã được thể hiện xuyên suốt trong các không gian trang trí.

> *Các biểu trưng được thiết kế với hình khối vững chắc, ngôn ngữ tạo hình giản dị mà hoành tráng, toát lên tầm vóc của Đại hội, thể hiện tinh thần ổn định, bền vững và khát vọng vươn lên mạnh mẽ của đất nước.*
>
> **(Thứ trưởng TẠ QUANG ĐÔNG)**

Bên trong Trung tâm Hội nghị Quốc gia, hệ thống cờ, hoa, pano, áp phích, tiểu cảnh được bố trí hài hòa, rực rỡ nhưng trang trọng, tạo nên không gian vừa nghiêm cẩn, vừa phấn khởi. "Các biểu trưng

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

CÔNG TÁC TRANG TRÍ PHỤC VỤ ĐẠI HỘI ĐẢNG TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIV:

Không gian chính trị, văn hóa tụ hội niềm tin và khát vọng phát triển

● **HÀ AN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Tại Hội trường lớn, trung tâm là tượng toàn thân Chủ tịch Hồ Chí Minh nhìn xuống Đại hội, tạo nên điểm nhấn vừa trang nghiêm, vừa giàu ý nghĩa

> *Đặc biệt, tại Hội trường lớn, không gian trung tâm của Đại hội, việc bố trí tượng toàn thân Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu nhìn xuống Đại hội, một bên là cờ Đảng, cờ Tổ quốc, đã tạo nên điểm nhấn vừa trang nghiêm, vừa giàu ý nghĩa. Đây là cách thể hiện sự tri ân sâu sắc, lòng biết ơn và kính trọng đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, người sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện Đảng ta. Hình ảnh Bác Hồ đứng vẫy chào giữa Hội trường không chỉ thể hiện sự nhất quán của Đảng trong việc đi theo con đường mà Bác đã lựa chọn, mà còn gợi lên cảm giác gần gũi, thân thương của Bác đối với Đảng, với nhân dân.*

Các đại biểu tham quan Triển lãm tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia

được thiết kế với hình khối vững chắc, ngôn ngữ tạo hình giản dị mà hoành tráng, toát lên tầm vóc của Đại hội, thể hiện tinh thần ổn định, bền vững và khát vọng vươn lên mạnh mẽ của đất nước", Thứ trưởng Tạ Quang Đông cho biết. Cũng theo Thứ trưởng, đội ngũ thiết kế, thi công là những đơn vị chuyên nghiệp, giàu kinh nghiệm, bảo đảm tiến độ, chất lượng và tính thẩm mỹ cao. Từng chi tiết trang trí đều được cân nhắc kỹ lưỡng, nhằm truyền tải thông điệp chính trị, văn hóa một cách tinh tế, sâu sắc, góp phần lan tỏa niềm tin, khí thế và quyết tâm của Đại hội.

Đặc biệt, tại Hội trường lớn, không gian trung tâm của Đại hội, việc bố trí tượng toàn thân Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu nhìn xuống Đại hội, một bên là cờ Đảng, cờ Tổ quốc, đã tạo nên điểm nhấn vừa trang nghiêm, vừa giàu ý nghĩa. Đây là cách thể hiện sự tri ân sâu sắc, lòng biết ơn và kính trọng đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, người sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện Đảng ta. Hình ảnh Bác Hồ đứng vẫy chào giữa Hội trường không chỉ thể hiện sự nhất quán của Đảng trong việc đi theo con đường mà Bác đã lựa chọn, mà còn gợi lên cảm giác gần gũi, thân thương của Bác đối với Đảng, với nhân dân.

Lan tỏa giá trị lịch sử, văn hóa vào tương lai

Song song với công tác trang trí tổng thể, các không gian trưng bày, triển lãm trong khuôn khổ Đại hội XIV cũng được chuẩn bị công phu, bài bản, mang đậm giá trị lịch sử, tư tưởng và văn hóa. Trung tâm Hội nghị Quốc gia như khoác lên "bộ áo mới" rực rỡ với hàng nghìn đóa hoa khoe sắc, sẵn sàng cho sự kiện chính trị trọng đại của Đảng và dân tộc.

Các triển lãm, gian trưng bày do Văn phòng Trung ương Đảng, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Bộ VHTTDL và Thông tấn xã Việt Nam phối hợp thực hiện. Nổi bật là các triển lãm: "Đảng Cộng sản Việt Nam - Từ Đại hội đến Đại hội"; Triển lãm ảnh "Dưới cờ Đảng, đất nước tiến vào kỷ nguyên mới"; Triển lãm "Việt Nam - Một dải non sông" và khu trưng bày sách, báo chào mừng Đại hội XIV. Với hàng trăm tài liệu, hình ảnh, hiện vật quý giá, trong đó có những tài liệu, hình ảnh, hiện vật lần đầu tiên được công bố, các triển lãm đã tái hiện chân thực, sinh động các kỳ Đại hội Đảng cùng những thắng lợi, thành tựu vĩ đại mà Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta đạt được qua các nhiệm kỳ. Các triển lãm, gian trưng bày nhằm gửi gắm niềm tin và khát vọng lớn lao của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta trong kỷ nguyên mới: Phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI đưa nước ta trở thành nước phát triển, có thu nhập cao theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Khu trưng bày sách, báo cũng thu hút sự quan tâm đặc biệt của các đại biểu. Tại đây, 1.547 cuốn sách được giới thiệu theo sáu chủ đề lớn, bao quát các lĩnh vực lý luận chính trị, lịch sử Đảng, văn hóa, văn học, nghệ thuật. Điểm nhấn trung tâm là không gian trang trọng với chủ đề "Sen dâng Bác - Trí tuệ vươn mình". Hình ảnh khối chữ XIV được tạo nên từ những trang sách không chỉ mang giá trị thẩm mỹ, mà còn gửi gắm thông điệp sâu sắc: Đại hội XIV vững bước tiến vào kỷ nguyên mới trên nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh, cội nguồn trí tuệ, bản lĩnh và sức mạnh của Đảng và dân tộc Việt Nam. Phía sau là mô hình 13 tập Văn kiện Đảng toàn tập, biểu trưng cho dòng chảy kế thừa liên tục qua 13 kỳ Đại hội, nâng đỡ "đóa sen" Đại hội XIV, hình ảnh giàu tính biểu tượng cho tinh thần đổi mới, khát vọng phát triển phồn vinh, hạnh phúc của đất nước.

Các hình khối trang trí Đại hội được sử dụng màu đỏ và vàng là màu cờ Tổ quốc

Bên cạnh đó, Bộ VHTTDL còn tổ chức Triển lãm Thành tựu Công nghiệp văn hóa, giới thiệu những kết quả nổi bật của Việt Nam trong nhiệm kỳ vừa qua ở các lĩnh vực điện ảnh, mỹ thuật, nghệ thuật biểu diễn… qua đó khẳng định vai trò ngày càng quan trọng của văn hóa trong phát triển bền vững đất nước. Tiền sảnh Trung tâm Hội nghị Quốc gia được trang trí thành không gian ba tầng, bố cục chặt chẽ, tổng thể hài hòa, vừa mang tính khái quát, vừa tạo điểm nhấn để các đại biểu chụp ảnh lưu niệm. Thảm hoa với hình ảnh biểu tượng cờ Đảng, cờ Tổ quốc cùng tông màu chủ đạo đỏ, vàng đã tạo nên ấn tượng mạnh mẽ, lan tỏa niềm tự hào dân tộc.

Công tác trang trí phục vụ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV đã nhận được sự đánh giá cao của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước và các đại biểu tham dự Đại hội. Không chỉ góp phần tạo nên không gian trang nghiêm, đẹp đẽ cho Đại hội, công tác trang trí còn lan tỏa sâu rộng tinh thần đoàn kết, niềm tin và khát vọng phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. ■

CHUYỂN ĐỔI XANH, CHUYỂN ĐỔI SỐ:

Chắp cánh cho du lịch Việt Nam bay xa

● MINH THU

Cùng với quan điểm "Phát triển du lịch bền vững và bao trùm trên nền tảng tăng trưởng xanh", Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 đã đặc biệt nhấn mạnh: "Phát triển du lịch theo hướng chuyên nghiệp, chất lượng, hiệu quả; đẩy mạnh ứng dụng những thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0". Điều này càng khẳng định tầm quan trọng của chuyển đổi xanh và chuyển đổi số đối với phát triển du lịch bền vững.

Trước sự phát triển như vũ bão của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, việc tìm kiếm thông tin về các chuyến đi trên môi trường số ngày càng phổ biến, du lịch tự túc cũng ngày càng lên ngôi. Thay vì mua tour trọn gói từ các đơn vị lữ hành như trước, một bộ phận lớn du khách đang hình thành thói quen tự tìm kiếm, đặt các dịch vụ du lịch trực tuyến qua mạng. Xu hướng này kéo theo nhu cầu muốn được cá nhân hóa trải nghiệm du lịch, trong đó, đòi hỏi của du khách về du lịch bền vững, du lịch có trách nhiệm ngày càng cao. Thực tế này đặt ra yêu cầu các đơn vị, doanh nghiệp du lịch buộc phải chuyển đổi số cũng như chuyển đổi xanh để nâng cao khả năng tiếp cận khách hàng và đáp ứng nhu cầu của du khách.

Chuyển đổi số trong du lịch giúp tiếp sức cho quá trình chuyển dịch từ mô hình quản lý, kinh doanh, tiếp thị truyền thống sang mô hình hiện đại hơn dựa trên dữ liệu số nhằm nâng cao hiệu quả, khả năng cạnh tranh và trải nghiệm của du khách. Trong khi đó, chuyển đổi xanh với việc thực hiện các giải pháp giảm lượng phát thải, sử dụng hiệu quả, tiết kiệm các nguồn tài nguyên thiên nhiên có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với bảo vệ môi trường, bảo vệ đa dạng sinh học. Dù mang nội hàm khác nhau nhưng theo các chuyên gia, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh trong du lịch có sự gắn kết rất chặt chẽ. Chuyển đổi số giúp cung cấp các công cụ để thúc đẩy tăng trưởng xanh, và việc triển khai các hoạt động xanh cũng giúp thúc đẩy việc áp dụng các giải pháp số một cách bền vững.

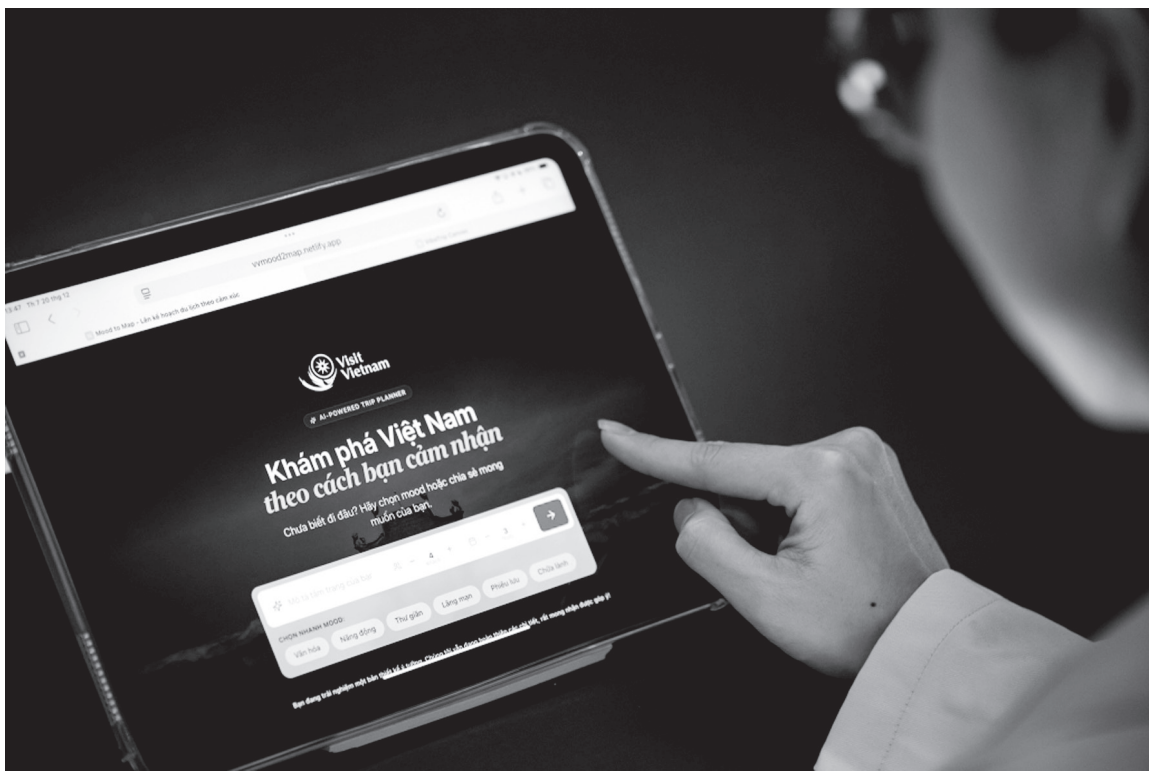
Thời gian qua, ý thức được tầm quan trọng của chuyển đổi số, nhiều doanh nghiệp, điểm đến du lịch đẩy mạnh truyền thông, quảng bá sản phẩm, dịch vụ trên các website, mạng xã hội; đồng thời, đầu tư để phát triển các ứng dụng di động, hệ thống đặt phòng trực tuyến, trải nghiệm thực tế ảo, dịch vụ chăm sóc khách hàng qua chatbot… để đáp ứng nhu cầu đa dạng của thị trường và nâng cao trải nghiệm của khách hàng.

Nhằm đẩy nhanh tiến trình chuyển đổi số du lịch, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đã phát triển ứng dụng du lịch quốc gia "Du lịch Việt Nam -Vietnam Travel" - công cụ hỗ trợ mạnh mẽ cho du khách từ tìm kiếm thông tin, đặt dịch vụ (vé máy bay, phòng khách sạn, vé tham quan…), thanh toán điện tử, đến hỗ trợ du khách đánh giá, phản hồi chất lượng; phát triển nền tảng Quản trị và kinh doanh du lịch nhằm tạo môi trường số hỗ trợ kết nối các chủ thể cơ quan quản lý nhà nước, doanh nghiệp, khách du lịch; triển khai hệ thống thuyết minh đa phương tiện Multi-media… Điều này không chỉ giúp tối ưu hóa các hoạt động trong lĩnh vực du lịch mà còn giúp nâng cao khả năng cạnh tranh và mức độ nhận diện của du lịch Việt Nam. Trong chuyển đổi xanh, du lịch nước ta ghi nhận dấu ấn đáng kể với việc hình thành những điểm đến xanh, cơ sở lưu trú xanh theo mô hình khách sạn không rác thải nhựa, đầu tư hệ thống áp dụng năng lượng tái tạo, quản lý tài nguyên thông minh, đưa xe điện vào vận chuyển khách… Cùng với đó là sự xuất hiện của những tour du lịch xanh mang đến những trải nghiệm du lịch đặc sắc, góp phần xây dựng hình ảnh điểm đến Việt Nam bền vững, có trách nhiệm…

Báo cáo gần đây của The Outbox Company - công ty nghiên cứu thị trường du lịch hàng đầu khu vực châu Á - Thái Bình Dương chỉ ra rằng, trong số các dịch vụ du lịch số đang được phát triển tại Việt Nam và trên thế giới, tính linh hoạt, phổ biến và cải thiện của hệ thống thanh toán quốc tế được mong đợi nhiều nhất. Báo cáo cho thấy, 72% trong tổng số những người được hỏi bày tỏ mong muốn, các địa điểm kinh doanh dịch vụ lưu trú, ăn uống, mua sắm… sẽ có các giải pháp thanh toán liền mạch. Nhu cầu thực hiện các giao dịch không dùng tiền mặt, ví điện tử và phương thức thanh toán thay thế trong chuyến đi của họ cũng ngày càng cao. Bên cạnh đó 60% trên tổng số du khách Việt Nam tham gia khảo sát kỳ vọng, công nghệ thực tế ảo đóng vai trò quan trọng trong hành trình khám phá của họ.

Các chuyên gia của The Outbox Company cho rằng, bằng cách hiểu được những khác biệt về nhu cầu của người Việt Nam khi đi du lịch trong nước và quốc tế, các đơn vị kinh doanh dịch vụ du lịch, lữ hành tại các điểm đến sẽ có cơ sở để điều chỉnh chiến lược chuyển đổi số phù hợp hơn. Từ đó, cung cấp những trải nghiệm chất lượng hơn cho du khách.

Theo các chuyên gia du lịch, cả chuyển đổi xanh và chuyển đổi số du lịch đều dựa trên nền tảng quan trọng là khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và nguồn nhân lực chất lượng cao. Do đó, đầu tư cho công nghệ và con người chính là yếu tố cần được ưu tiên hàng đầu trong thực hiện "chuyển đổi kép". Muốn thế, Việt Nam cần nhanh nhạy hơn trong nắm bắt các tiến bộ về khoa học - kỹ thuật, đẩy mạnh hợp tác quốc tế trong đào tạo, giáo dục, chuyển giao công nghệ để luôn sẵn sàng về kỹ thuật, nhân lực thực hiện chuyển đổi xanh, chuyển đổi số, chắp cánh cho du lịch Việt Nam bay cao và bay xa. ■

Chỉ một nút chạm, du khách có thể khám phá Việt Nam theo cảm nhận riêng **Ảnh: T.TÂM**

Lạng Sơn hướng tới xây dựng mô hình Net Zero

Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch tỉnh Lạng Sơn vừa tổ chức chương trình khảo sát, tập huấn và học tập kinh nghiệm xây dựng làng, khu phố du lịch kiểu mẫu theo tiêu chí Net Zero (không phát thải) năm 2026.

Trong khuôn khổ chương trình, đoàn đã tham quan thực tế tại làng du lịch thôn Lân Nóng, xã Cai Kinh. Tại đây, các đại biểu không chỉ trải nghiệm làm đồ thủ công mỹ nghệ mà còn cùng các chuyên gia Viện Phát triển Du lịch Châu Á thảo luận sâu về phương thức vận hành du lịch cộng đồng. Đồng thời, các chuyên gia đã tập huấn chuyên sâu về: Cách thức đón tiếp khách, tổ chức dịch vụ lưu trú và ăn uống gắn với bảo tồn giá trị di sản bản địa; hướng dẫn các hộ dân và địa phương cách kết nối, giới thiệu các điểm tham quan trong cùng tuyến, tạo thành một hành trình xuyên suốt để giữ chân du khách lâu hơn; định hướng mỗi địa phương lựa chọn một thế mạnh riêng để phát triển sản phẩm du lịch không trùng lặp, hướng tới mục tiêu Net Zero trong tương lai.

Một điểm nhấn của chuyến khảo sát là hoạt động đẩy mạnh truyền thông cho Chiến dịch "Tôi đi Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Lạng Sơn". Mỗi thành viên trong đoàn trở thành một "đại sứ du lịch", thực hiện đăng tải các hình ảnh, video clip quảng bá về hành trình lên các nền tảng mạng xã hội nhằm lan tỏa mạnh mẽ hình ảnh vùng di sản đến với du khách trong và ngoài nước.

L.HƯƠNG

Cà Mau tổ chức chuỗi sự kiện đặc sắc trong năm 2026

Nhằm quảng bá, giới thiệu tiềm năng, thế mạnh du lịch của địa phương tỉnh Cà Mau sẽ tổ chức Chương trình "Cà Mau - Điểm đến năm 2026" với loạt các sự kiện văn hóa, thể thao, du lịch và thương mại sẽ được tổ chức định kỳ trong năm nay.

Dự kiến vào đầu tháng 2, tỉnh Cà Mau sẽ tổ chức Hội thi gạo ngon vùng Đồng bằng sông Cửu Long tại Quảng trường Hùng Vương (phường Bạc Liêu); Festival Tôm Cà Mau - Lần thứ II năm 2026 dự kiến diễn ra vào tháng 11 tại Quảng trường Phan Ngọc Hiển (phường An Xuyên). Bên cạnh đó, tỉnh Cà Mau cũng sẽ tham gia quảng bá du lịch, trưng bày sản phẩm OCOP, đặc sản địa phương và giao lưu văn nghệ đờn ca tài tử… tại: Hội chợ mùa Xuân; Hội chợ Mùa Hạ và Hội chợ Mùa Thu tại Trung tâm Triển lãm Việt Nam (VEC), Hà Nội.

Trong khuôn khổ Chương trình Cà Mau - Điểm đến năm 2026, Sở VHTTDL Cà Mau sẽ chủ trì, tổ chức nhiều sự kiện văn hóa, thể thao và du lịch hấp dẫn. Trong đó, có Tuần Văn hóa di sản - Du lịch Cà Mau dự kiến diễn ra vào khoảng cuối tháng 4; đặc biệt là sự kiện Cà Mau - Điểm đến phương Nam diễn ra tại tỉnh Ninh Bình nhằm quảng bá di sản, văn hóa, du lịch Cà Mau đến đông đảo du khách trong và ngoài nước. Các hoạt động hưởng ứng Ngày du lịch Thế giới 27.9 cũng được Sở VHTTDL Cà Mau tổ chức…

L.YẾN

Bảo tồn di sản gắn với phát triển sinh kế cộng đồng

● Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Phát triển sản phẩm du lịch tại Di sản Văn hóa Thế giới Mỹ Sơn luôn đặt trên nền tảng bảo tồn giá trị di sản và bản sắc văn hóa Chăm-pa, đồng thời ứng dụng linh hoạt các yếu tố sinh thái, công nghệ và sáng tạo hiện đại. Đây là hướng đi đúng đắn nhằm nâng cao sức cạnh tranh của điểm đến, tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng địa phương.

Biểu diễn nghệ thuật Chăm tại di sản Mỹ Sơn

Lấy di sản làm nền tảng phát triển du lịch

Bà Văn Thị Cẩm Tú, Phó Giám đốc Ban quản lý Di sản Văn hóa thế giới Mỹ Sơn (BQL Mỹ Sơn) cho biết, trong bối cảnh mới sau sáp nhập về Đà Nẵng, sự gia tăng của lượng khách du lịch đến Đà Nẵng cũng đặt ra yêu cầu phải nâng cao chất lượng và tính khác biệt của sản phẩm du lịch Mỹ Sơn. Thế mạnh của Mỹ Sơn là nhóm du lịch văn hóa lịch sử, tâm linh, tín ngưỡng. Bên cạnh đó, xu hướng du khách hiện nay lựa chọn du lịch sinh thái, du lịch có trách nhiệm, trở về với thiên nhiên và du lịch mang tính giải trí. Du khách ưa chuộng những trải nghiệm văn hóa, di sản, du lịch xanh, du lịch cộng đồng, gắn với yếu tố học hỏi và khám phá. Đây chính là động lực, cũng là thời cơ để Mỹ Sơn xây dựng các sản phẩm du lịch có hàm lượng văn hóa cao, mang tính trải nghiệm, sáng tạo và thân thiện môi trường.

Những năm gần đây, lượng khách đến Mỹ Sơn đều tăng trưởng trung bình trên 10% mỗi năm, đối tượng khách ngày một mở rộng, thị trường khách ngày càng đa dạng. Những sản phẩm dịch vụ du lịch đang được phát triển hiện nay tại di sản Mỹ Sơn được du khách đánh giá cao như: Tham quan di tích, tham quan Bảo tàng Mỹ Sơn, Bảo tàng Văn hóa Sa Huỳnh - Chăm-pa. Sản phẩm phi vật thể như biểu diễn múa Chăm, dân ca Chăm, các chương trình nghệ thuật Đêm Mỹ Sơn huyền thoại, Âm vang Mỹ Sơn, Sắc màu di sản…

Thúc đẩy du lịch cộng đồng vùng ven di sản

Sở hữu cảnh quan thiên nhiên phù hợp phát triển du lịch sinh thái, tài nguyên văn hóa, thiên nhiên độc đáo, khu vực vùng ven Mỹ Sơn hội tụ đầy đủ yếu tố thuận lợi để phát triển các sản phẩm, dịch vụ, tour tuyến hấp dẫn, góp phần lan tỏa giá trị di sản, kết nối không gian trải nghiệm phục vụ khách tham quan.

Trong kế hoạch phát triển, Mỹ Sơn đang hướng đến trở thành điểm du lịch văn hóa - tâm linh - sinh thái có thương hiệu quốc gia và quốc tế, gắn bảo tồn phát huy giá trị di sản với phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Do vậy, khai thác hệ thống giá trị bên ngoài di sản cũng chính là đảm bảo phát triển ổn định, bền vững các tài nguyên văn hóa, thiên nhiên, bảo vệ đa dạng sinh học.

Đầm sen Trà Lý gần di sản Mỹ Sơn

Trong bối cảnh mới, BQL Mỹ Sơn sẽ tập trung xây dựng Đề án phát triển du lịch Mỹ Sơn giai đoạn 2025-2030, định hướng phát triển một số loại hình sản phẩm như: Du lịch sông nước; khám phá thiên nhiên; Xây dựng sản phẩm du lịch mang tính trải nghiệm; Sản phẩm văn hóa phi vật thể, phát huy sản phẩm về đêm.

Đặc biệt chú trọng du lịch sinh thái kết nối di sản với cộng đồng, phát triển các sản phẩm du lịch phát huy tài nguyên thiên nhiên, văn hóa, di tích, danh thắng độc đáo được kết nối trong một không gian rộng lớn của vùng ven di sản Mỹ Sơn như đập Thạch Bàn, khu kỹ nghệ An Hòa, Đức Dục, vườn trái cây Phan Ngọc Anh, đầm sen Trà Lý, di tích lịch sử cách mạng Hòn Tàu…

Định hướng phát triển du lịch Mỹ Sơn giai đoạn 2025-2030, đặt ra mục tiêu đến năm 2030 Mỹ Sơn sẽ hình thành ít nhất 5 sản phẩm du lịch mới gắn với vùng di sản, nhằm tạo thêm nhiều việc làm trực tiếp và gián tiếp cho người dân địa phương. Đồng thời, nhanh chóng hoàn thiện hạ tầng và quy hoạch vùng phụ cận, tăng cường liên kết vùng, kết nối tour tuyến đường thủy và đường bộ từ Hội An và trung tâm thành phố Đà Nẵng đến Mỹ Sơn. Đẩy mạnh chuyển đổi số, quảng bá hình ảnh Mỹ Sơn và vùng ven trên các nền tảng truyền thông quốc tế.

Trong xu thế phát triển du lịch bền vững, việc định hướng phát triển các sản phẩm du lịch dựa trên thế mạnh và tiềm năng đặc thù của Mỹ Sơn có ý nghĩa hết sức quan trọng. Đây không chỉ là cơ sở để đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao chất lượng dịch vụ và kéo dài thời gian lưu trú của du khách, mà còn là cách thức thiết thực để phát huy giá trị di sản, lan tỏa hình ảnh văn hóa Chăm-pa đến với bạn bè trong nước và quốc tế.

Theo ông Lê Tấn Thanh Tùng, Phó Giám đốc Công ty du lịch Vitraco Travel, sức hút của Mỹ Sơn không chỉ đến từ giá trị lịch sử văn hóa, nghệ thuật của những công trình kiến trúc đền tháp mà còn từ cảnh quan thiên nhiên và đời sống, sinh hoạt cộng đồng cư dân bản địa nên rất phù hợp với loại hình du lịch văn hóa kết hợp khám phá thiên nhiên như trekking, chụp ảnh thiên nhiên, tham quan, trải nghiệm làng nghề… Nếu được đầu tư quy hoạch đúng hướng, vùng ven Mỹ Sơn sẽ trở thành điểm kết nối di sản, giúp kéo dài thời gian lưu trú, tăng chi tiêu của du khách và lan tỏa lợi ích đến cộng đồng.

Phát triển vùng ven Mỹ Sơn không chỉ giúp mở rộng không gian du lịch, mà còn là cách kết nối cộng đồng, bồi đắp tình yêu, nâng cao trách nhiệm của mỗi người dân đối với di sản quê hương, hướng đến xây dựng Mỹ Sơn trở thành mô hình mẫu về bảo tồn và phát huy giá trị di sản bền vững và trách nhiệm, đóng góp vào sự phát triển chung của du lịch Đà Nẵng trên bản đồ du lịch Việt Nam và khu vực. ■

Sa Pa nâng cao chất lượng sản phẩm trải nghiệm

Trong quá trình phát triển du lịch, phường Sa Pa (Lào Cai) chú trọng đổi mới, nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch trải nghiệm gắn với văn hóa bản địa, tạo giá trị điểm đến, nâng mức độ hài lòng của du khách và tạo sinh kế bền vững cho người dân.

Thực tế những năm gần đây, Sa Pa tiếp tục là một trong những điểm đến trọng điểm của du lịch Lào Cai và khu vực Tây Bắc. Lượng du khách tăng trưởng qua các năm đã tạo động lực quan trọng cho phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Tuy nhiên, cùng với sự gia tăng về số lượng, yêu cầu nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ du lịch ngày càng trở nên cấp thiết, nhất là trong bối cảnh xu hướng du lịch trải nghiệm, du lịch gắn với văn hóa bản địa ngày càng được du khách quan tâm.

Chính quyền địa phương xác định rõ yêu cầu nâng cao chất lượng du lịch trải nghiệm là định hướng xuyên suốt trong phát triển du lịch Sa Pa hiện nay. Việc tái cấu trúc sản phẩm du lịch theo chiều sâu là yêu cầu tất yếu trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng lớn giữa các điểm đến. Sa Pa đã và đang chuyển mạnh từ tư duy phát triển du lịch theo số lượng sang chú trọng chất lượng, giá trị trải nghiệm và mức độ hài lòng của du khách. Nếu chỉ chạy theo lượng khách mà thiếu sản phẩm đặc trưng, thiếu chiều sâu văn hóa thì lợi thế cạnh tranh sẽ sớm suy giảm. Các mô hình du lịch trải nghiệm gắn với văn hóa bản địa cần được tổ chức bài bản, có chọn lọc và đặt trong khuôn khổ quản lý chặt chẽ. Quan điểm xuyên suốt của địa phương là phát triển du lịch phải gắn chặt với bảo tồn văn hóa, tránh thương mại hóa. Người dân phải là chủ thể, là người trực tiếp hưởng lợi và cũng là người giữ gìn bản sắc văn hóa.

Việc nâng cao chất lượng du lịch trải nghiệm đang giúp Sa Pa từng bước làm mới sản phẩm, gia tăng giá trị điểm đến và tạo chiều sâu cho hoạt động du lịch. Đây là giải pháp trước mắt nhằm đáp ứng nhu cầu của du khách, định hướng lâu dài để Sa Pa phát triển du lịch có trách nhiệm, lấy văn hóa làm nền tảng, lấy người dân làm trung tâm, qua đó giữ vững sức hút và khẳng định vị thế của một điểm đến đặc sắc trên bản đồ du lịch quốc gia.

MINH LÝ

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

TP.HCM TRONG BỐI CẢNH KỶ NGUYÊN MỚI:

Ưu tiên nguồn lực phát triển văn hóa và con người

● THÙY TRANG

Trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới với yêu cầu ngày càng cao về chất lượng tăng trưởng, TP.HCM với tư cách là đô thị đặc biệt, đầu tàu kinh tế của cả nước đang đứng trước một yêu cầu mang tính chiến lược, đó là tái xác lập vai trò của văn hóa và con người như nền tảng nội sinh cho phát triển bền vững.

Văn hóa không còn là lĩnh vực "đi sau" hay bổ trợ cho kinh tế, mà trở thành yếu tố quyết định năng lực cạnh tranh, sức hấp dẫn và bản sắc của thành phố trong kỷ nguyên mới.

Trụ cột song hành phát triển kinh tế, xã hội

Mới đây, Ban Chỉ đạo Phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" (TDĐKXDĐSVH) TP.HCM đã ban hành Kế hoạch thực hiện nhiệm vụ trọng tâm năm 2026 về tiếp tục nâng cao chất lượng đời sống văn hóa, xây dựng con người và môi trường văn hóa lành mạnh, bền vững trên địa bàn thành phố (Kế hoạch số 23/KH-BCĐ). Trong đó, TP.HCM nhấn mạnh ưu tiên nguồn lực cho phát triển văn hóa và con người trong bối cảnh kỷ nguyên mới. Kế hoạch cho thấy sự nhất quán trong tư duy phát triển: Ưu tiên nguồn lực cho phát triển văn hóa và con người, coi đây là trụ cột song hành cùng phát triển kinh tế, xã hội.

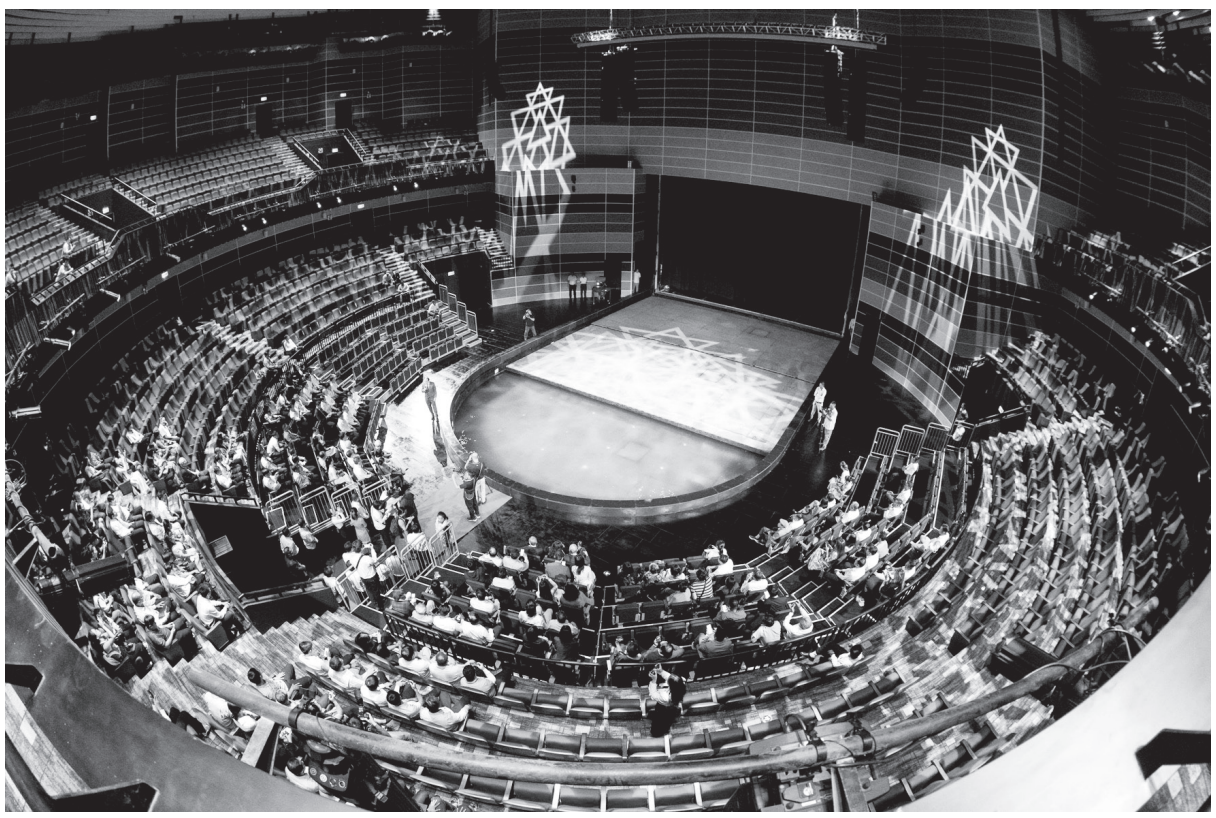
Điểm đáng chú ý của Kế hoạch số 23 là việc đặt Phong trào TDĐKXDĐSVH trong một chỉnh thể chính sách thống nhất, gắn với Bộ tiêu chí quốc gia về phát triển văn hóa toàn diện giai đoạn 2025-2030 và Chương trình hành động số 03-CTrHĐ/TU của BCH Đảng bộ TP.HCM. Cách tiếp cận này cho thấy thành phố không triển khai phong trào theo lối vận động đơn lẻ, mà đặt nó trong mối quan hệ hữu cơ với các chiến lược phát triển dài hạn, có tiêu chí, có mục tiêu và có khả năng đánh giá hiệu quả.

Từ đây, văn hóa được nhìn nhận không chỉ qua số lượng hoạt động hay danh hiệu đạt được, mà qua việc hình thành và lan tỏa hệ giá trị trong đời sống xã hội. Việc nhấn mạnh văn hóa giao tiếp, ứng xử; hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam theo các kết luận của Bộ Chính trị cho thấy TP.HCM đang đi theo hướng xây dựng "nền tảng mềm" cho phát triển đô thị hiện đại, nơi con người vừa là chủ thể, vừa là mục tiêu của chính sách. Một chuyển động quan trọng khác là định hướng triển khai phong trào theo chiều sâu, gắn chặt với Cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh".

Cách làm này giúp tránh tình trạng phong trào tách rời đời sống thực tiễn, đồng thời tạo sự liên thông giữa phát triển hạ tầng vật chất với xây dựng môi trường văn hóa, từ khu dân cư đô thị đến vùng ngoại thành.

Để cộng đồng tham gia trực tiếp

Việc TP.HCM tiếp tục khuyến khích xã hội hóa trong xây dựng thiết chế văn hóa, phát triển các hoạt động văn hóa, thể thao ở cơ sở cũng phản ánh rõ tư duy huy động và phân bổ nguồn lực theo hướng đa dạng, linh hoạt. Trong điều kiện ngân sách còn nhiều áp lực, xã hội hóa không chỉ là giải pháp tài chính, mà còn là cách để cộng đồng tham gia trực tiếp vào quá trình kiến tạo đời sống văn hóa, qua đó nâng cao tính bền vững của phong trào.

Công trình Rạp xiếc và biểu diễn đa năng Phú Thọ được đầu tư quy mô chuẩn bị đưa vào hoạt động

> *Một nội dung có ý nghĩa nền tảng là công tác xây dựng con người TP.HCM theo định hướng chân - thiện - mỹ. Việc tiếp tục triển khai các chương trình phát triển văn hóa và con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững cho thấy thành phố đặt trọng tâm vào chất lượng đời sống tinh thần, đạo đức xã hội và ý thức chấp hành pháp luật. Đây chính là "vốn xã hội" quan trọng, quyết định khả năng thích ứng và sáng tạo của đô thị trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt.*

Ở bình diện cụ thể, các hoạt động như Hội thi "Góc phố ngày Tết - Xuân Bính Ngọ 2026" với chủ đề "Xuân đoàn kết - Tết nghĩa tình" cho thấy cách tiếp cận văn hóa gắn với không gian sống hằng ngày của người dân. Từ việc giữ gìn vệ sinh môi trường, xây dựng khu dân cư xanh - sạch - thân thiện, đến việc phát huy tinh thần đoàn kết, nghĩa tình, các giá trị văn hóa được cụ thể hóa bằng những hành động gần gũi, dễ lan tỏa. Một nội dung có ý nghĩa nền tảng là công tác xây dựng con người TP.HCM theo định hướng chân - thiện - mỹ. Việc tiếp tục triển khai các chương trình phát triển văn hóa và con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững cho thấy thành phố đặt trọng tâm vào chất lượng đời sống tinh thần, đạo đức xã hội và ý thức chấp hành pháp luật. Đây chính

Nâng cao chất lượng đời sống văn hóa, xây dựng con người và môi trường văn hóa lành mạnh

Đẩy mạnh giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống, ý thức pháp luật và định hướng thẩm mỹ cho HSSV

là "vốn xã hội" quan trọng, quyết định khả năng thích ứng và sáng tạo của đô thị trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt.

Đáng lưu ý, TP.HCM xác định rõ yêu cầu nâng cao tính thực chất trong xét tặng các danh hiệu văn hóa như "Gia đình văn hóa", "Khu phố, Ấp, Khu dân cư văn hóa", "Xã, phường, đặc khu tiêu biểu". Việc hoàn thiện quy định, tiêu chuẩn theo hướng công khai, minh bạch là điều kiện cần để các danh hiệu này thực sự trở thành động lực thi đua, thay vì chỉ mang tính hình thức. Đây cũng là yếu tố then chốt để phong trào giữ được uy tín và sự đồng thuận trong xã hội. Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, việc lồng ghép xây dựng đời sống văn hóa với Đề án 06 về dữ liệu dân cư, định danh và xác thực điện tử cho thấy TP.HCM đang chủ động thích ứng với yêu cầu của xã hội số. Văn hóa công sở, văn hóa thể thao, cùng với việc đầu tư các trung tâm văn hóa, bảo tàng, nhà hát và mở rộng không gian văn hóa công cộng, góp phần định hình diện mạo một đô thị hiện đại nhưng không tách rời bản sắc.

Gia đình tiếp tục được xác định là một trụ cột quan trọng trong chiến lược phát triển con người. Việc triển khai Đề án "Nghiên cứu xây dựng tiêu chí đánh giá gia đình hạnh phúc ở TP.HCM giai đoạn 2021-2030", gắn với Phong trào TDĐKXDĐSVH, cho thấy thành phố chú trọng củng cố nền tảng xã hội từ gốc, nơi hình thành nhân cách, lối sống và các giá trị bền vững. Song song đó, TP.HCM đẩy mạnh phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống, ý thức pháp luật và định hướng thẩm mỹ, đặc biệt với học sinh, sinh viên. Việc đa dạng hóa hình thức tuyên truyền trên nền tảng số, sân khấu hóa, phim ngắn, hội thi, hội diễn… phản ánh yêu cầu đổi mới phương thức truyền tải giá trị văn hóa, phù hợp với đặc điểm của xã hội hiện đại và các nhóm công chúng trẻ.

Tổng thể Kế hoạch thực hiện nhiệm vụ trọng tâm năm 2026 cho thấy một thông điệp nhất quán: TP.HCM đang chủ động ưu tiên nguồn lực cho phát triển văn hóa và con người như một lựa chọn chiến lược trong kỷ nguyên mới. Khi dư địa tăng trưởng truyền thống dần thu hẹp, chính chất lượng con người, môi trường văn hóa nhất là môi trường văn hóa cơ sở và hệ giá trị xã hội sẽ quyết định sức bật dài hạn của thành phố. Đặt văn hóa và con người ở vị trí trung tâm không chỉ là yêu cầu mang tính định hướng, mà còn là lời giải cho bài toán phát triển bền vững của TP.HCM, một đô thị năng động, sáng tạo, nghĩa tình, đủ sức thích ứng và dẫn dắt trong giai đoạn phát triển mới của đất nước. ■

Nghiên cứu xây dựng tháp quan sát toàn cảnh cánh đồng Mường Thanh

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính vừa ký Quyết định số 135/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ (Điện Biên).

Một góc cánh đồng Mường Thanh — Ảnh: B.LÂM

Mục tiêu quy hoạch là nhận diện đầy đủ giá trị nổi bật của di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ; giải quyết hài hòa các vấn đề bất cập, tác động tiêu cực đến di tích; hoàn thiện hệ thống hồ sơ, dữ liệu làm cơ sở chuyển đổi số và tự động hóa trong quản lý. Bảo tồn, tôn tạo, từng bước phục hồi di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ để gìn giữ lâu dài di tích, xây dựng các công trình liên quan, nhằm tái hiện một phần cảnh quan lịch sử, hình ảnh chiến trường xưa tại một số điểm di tích thành phần. Qua đó, tôn vinh ý nghĩa, giá trị lịch sử mang tầm quốc tế của Chiến thắng Điện Biên Phủ; giáo dục truyền thống cách mạng cho các thế hệ người dân Việt Nam; tri ân các anh hùng liệt sĩ và đồng bào đã hy sinh trong chiến dịch.

Phát huy giá trị di tích quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ gắn với phát triển du lịch bền vững, hình thành thương hiệu du lịch đặc sắc của địa phương, sản phẩm du lịch lịch sử văn hóa tiêu biểu của vùng Tây Bắc, có sức hấp dẫn; từng bước đưa Điện Biên trở thành một trong những trung tâm du lịch trọng điểm của khu vực Trung du miền núi phía Bắc, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội, góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho Nhân dân... Ưu tiên phục hồi các hạng mục có nhiều giá trị lịch sử (lán chỉ huy, hầm hào, trận địa,...) khi có đủ cơ sở khoa học; bảo quản nguyên trạng, chống xuống cấp đối với các di tích gốc; tu bổ các công trình hiện có bằng vật liệu phù hợp đảm bảo tính nguyên gốc của di tích, không bê tông hóa di tích.

Bảo tồn cảnh quan tự nhiên và cây xanh làm cơ sở hình thành công viên lịch sử, gợi nhớ hình ảnh chiến trường xưa; tổ chức không gian "kể chuyện lịch sử" bằng tuyến tham quan, quảng trường, điểm nhìn, sân khấu thực cảnh; nghiên cứu xây dựng tháp quan sát toàn cảnh cánh đồng Mường Thanh nhằm gia tăng trải nghiệm và nhận diện về tổng thể không gian Chiến trường Điện Biên Phủ. Nhóm các điểm di tích bảo tồn, phục dựng và tôn tạo hiện trạng: Các điểm di tích tiêu biểu như: Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, Đồi A1, Đồi C1, C2, D1, D2, D3, Đồi Độc Lập, Trung tâm đề kháng Him Lam,... thực hiện tu bổ, tôn tạo các công trình hiện có, phục dựng giao thông hào, công sự, lô cốt, bảo tồn hiện vật gốc (pháo, xe tăng, hầm hào....), tái hiện lại những nét cơ bản về cảnh quan và dấu tích lịch sử. Nhóm các điểm di tích phục dựng hiện vật và tái hiện trận địa: Tại các điểm di tích thành phần có trận địa bao vây và tấn công của bộ đội ta, như: Cứ điểm 106, các điểm di tích trận địa pháo (105mm, 37mm),... nghiên cứu phục dựng, tái hiện lại thế trận thông qua việc mô phỏng lại chiến hào, làm tượng, biển thông tin,...

Nhóm các điểm di tích đầu tư công trình phụ trợ phục vụ du lịch: Các điểm di tích tiêu biểu, tạo điểm nhấn thu hút du khách và tổ chức các hoạt động phát huy giá trị di tích được đề xuất xây dựng mới các hạng mục phụ trợ gồm: Trung tâm đón tiếp, bãi đỗ xe, nhà trưng bày, điểm diễn giải lịch sử, hạ tầng cảnh quan, dịch vụ du lịch. Nhóm bốn điểm di tích đề xuất lập hồ sơ xếp hạng bổ sung, gồm: Sở chỉ huy Đại đoàn 308, Sở Chỉ huy Trung đoàn 36, Sở Chỉ huy Đại đoàn 316 và Đồi Xanh, nghiên cứu thực hiện việc tu bổ, tôn tạo hầm, hào hiện có, phục hồi tuyến giao thông hào, phục dựng công sự, lô cốt,...

Quy hoạch cấu trúc không gian di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ, gồm: Các không gian chính; các điểm trung tâm và các điểm có giá trị quan trọng; ngoài ra, còn có các điểm di tích thành phần khác thuộc khu Di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ...

L.SƠN

Xuân sớm trên đảo tiền tiêu

Từ cảng Sa Kỳ đến đảo xa, những chuyến tàu chở Tết nối nhịp đất liền ra với biển đảo, sắc quất xanh vàng, báo hiệu một mùa Tết đủ đầy đang đến rất gần với người dân đảo tiền tiêu của Tổ quốc.

Những ngày này, tại cảng Sa Kỳ, không khí bốc xếp hàng hóa diễn ra khẩn trương. Lương thực, thực phẩm, bánh kẹo, nước giải khát… liên tục được đưa lên tàu, theo những chuyến hải trình ngắn nhưng đầy ý nghĩa, nối liền đất liền với đảo xa. Hiện có 10 tàu vận tải hoạt động luân phiên trên tuyến Sa Kỳ - Lý Sơn. Chỉ trong khoảng 10 ngày qua, lượng hàng hóa vận chuyển ra đảo đã đạt hơn 2.000 tấn, cho thấy sự chủ động và quyết liệt trong công tác chuẩn bị Tết cho người dân vùng biển đảo.

Anh Mai Văn Triển (40 tuổi) thôn Đông An Vĩnh, đặc khu Lý Sơn cho biết, sức mua quất Tết trên đảo những năm gần đây luôn ổn định. "Quất năm nay giá cao hơn năm trước, trung bình tăng khoảng 400 nghìn đồng mỗi cây. Mỗi chậu tôi bán từ 3 đến 4,5 triệu đồng, tùy dáng và độ đẹp. Giá cao nên tôi chỉ dám mang ra 27 chậu. Nhưng người dân Lý Sơn rất thích chơi quất dịp Tết, coi đó là cách mang lộc xuân về nhà", anh Triển chia sẻ. Theo Chủ tịch UBND đặc khu Lý Sơn Nguyễn Văn Huy, địa phương đã sớm triển khai các biện pháp bảo đảm thị trường Tết ổn định. Các lực lượng chức năng được giao tăng cường kiểm tra chất lượng, an toàn vệ sinh thực phẩm, đồng thời kiên quyết ngăn chặn tình trạng đầu cơ, găm hàng, lợi dụng thời tiết hoặc khan hiếm để tăng giá, làm giá.

Quất cảnh về đảo, Tết đến gần hơn với Lý Sơn

Đảo Lý Sơn nằm ở phía Đông Bắc tỉnh Quảng Ngãi, cách đất liền khoảng 15 hải lý, gồm đảo Lớn và đảo Bé, với hơn 24.000 dân. Cuộc sống nơi đây gắn liền với biển cả, nông nghiệp và du lịch. Mỗi mùa Tết đến, xuân về không chỉ là thời khắc sum vầy, mà còn là niềm mong mỏi đủ đầy, yên tâm nơi đầu sóng ngọn gió. Những chuyến tàu chở hàng ra đảo hôm nay không chỉ mang theo nhu yếu phẩm, mà còn chở cả niềm tin, sự ấm áp của đất liền gửi đến người dân đảo xa, để mùa Xuân trên Lý Sơn thêm trọn vẹn, đủ đầy.

Tin, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

Giữ chân khán giả truyền hình trong "kỷ nguyên" đa nền tảng

● ĐÌNH TOÁN

Trong "kỷ nguyên" đa nền tảng, khi khán giả chỉ một cú chạm đã có thể bước sang vô vàn lựa chọn giải trí, truyền hình không còn đứng ở vị thế độc tôn. Giữ chân người xem vì thế trở thành bài toán sống còn, đòi hỏi truyền hình phải tự làm mới mình mạnh mẽ, từ nội dung, công nghệ đến cách kết nối cảm xúc, để tiếp tục khẳng định vai trò không thể thay thế trong đời sống văn hóa - thông tin của xã hội hiện đại.

Các chương trình truyền hình đang liên tục được đổi mới về nội dung, cách thức thể hiện để giữ chân khán giả
Ảnh: "SAO CHECK"

Sức ép từ sự "chuyển dịch"

Có thể thấy, việc giữ chân khán giả truyền hình đang đối mặt với nhiều thách thức trong bối cảnh môi trường truyền thông thay đổi nhanh chóng. Từ vị thế là một trong những phương tiện thông tin - giải trí chủ đạo, truyền hình hiện phải chịu sức cạnh tranh ngày càng gay gắt từ các nền tảng số, qua đó làm thay đổi đáng kể thói quen tiếp nhận và tiêu thụ nội dung của công chúng. Khán giả ngày nay ưu tiên những hình thức tiếp cận thông tin linh hoạt, thuận tiện, mang tính cá nhân hóa cao.

Mạng xã hội và các dịch vụ xem video theo yêu cầu cho phép người dùng chủ động lựa chọn nội dung, thời điểm cũng như thiết bị xem. Trong khi đó, truyền hình truyền thống vẫn chủ yếu dựa vào lịch phát sóng cố định, khiến khả năng đáp ứng nhu cầu đa dạng của khán giả phần nào bị hạn chế. Khoảng cách giữa phương thức phát sóng và thói quen tiếp nhận mới dần trở thành rào cản trong việc duy trì lượng người xem.

Theo Phó Giám đốc Báo và Đài PT&TH Vĩnh Long Huỳnh Tấn Phát, các nền tảng mạng xã hội như YouTube, TikTok hay Facebook có khả năng lan truyền thông tin rất nhanh đến người dùng. Đồng thời, những nền tảng này không ngừng tối ưu trải nghiệm, giúp khán giả có thể tiếp cận thông tin ở bất kỳ thời điểm nào.

Bên cạnh yếu tố công nghệ, sự gia tăng về số lượng chương trình cùng nhiều loại hình giải trí khác cũng khiến khán giả bị "phân tán". Nếu không có định hướng nội dung rõ ràng và bản sắc riêng, mỗi kênh truyền hình sẽ khó tạo được sự gắn bó lâu dài với người xem. Sự cạnh tranh vì thế không chỉ diễn ra giữa truyền hình và các nền tảng số, mà còn ngay trong nội bộ hệ thống truyền hình.

Mặt khác, mối quan hệ giữa truyền hình và khán giả đôi khi vẫn chưa thực sự mang tính tương tác. Khán giả ngày nay không chỉ muốn xem mà còn mong muốn tham gia, phản hồi và đồng sáng tạo nội dung. Tuy nhiên, nhiều chương trình truyền hình còn thiếu không gian tương tác thực chất, chưa khai thác hiệu quả phản hồi từ công chúng để điều chỉnh nội dung, khiến khoảng cách giữa nhà sản xuất và người xem ngày càng nới rộng.

Khẳng định vai trò trong đời sống văn hóa - thông tin

Yêu cầu đặt ra với truyền hình hiện nay không phải là những thay đổi mang tính nhất thời, mà là một quá trình điều chỉnh toàn diện, lâu dài để thích ứng với xu hướng truyền thông mới, qua đó duy trì và khẳng định vai trò của truyền hình trong đời sống văn hóa - thông tin. Nhà báo Thu Uyên, người sáng lập chương trình *Như chưa hề có cuộc chia ly*, khẳng định truyền hình có những ưu thế riêng về quy trình, phương thức sản xuất và tư duy sản phẩm. Chỉ những sản phẩm được đầu tư chỉn chu, tỉ mỉ mới có thể tạo ra giá trị bền vững; chính các chương trình chất lượng cao là yếu tố giữ chân khán giả ở lại với truyền hình.

Để không bị tụt lại phía sau, truyền hình buộc phải đổi mới mạnh mẽ cả về nội dung, công nghệ lẫn cách tiếp cận công chúng. Trong đó, giải pháp cốt lõi vẫn nằm ở chất lượng nội dung. Khi khán giả có nhiều lựa chọn hơn bao giờ hết, họ chỉ gắn bó với những chương trình thực sự hấp dẫn, giàu giá trị và thể hiện rõ sự khác biệt. Các đài truyền hình, đơn vị sản xuất vì vậy cần đầu tư chiều sâu cho kịch bản, hạn chế tình trạng chương trình trùng lặp, na ná nhau, thiếu sáng tạo.

Song song với nội dung, đổi mới hình thức thể hiện là yếu tố không thể thiếu. Nhịp độ chương trình cần nhanh hơn, hình ảnh sinh động hơn, cách dẫn dắt gần gũi, phù hợp với thói quen tiếp nhận thông tin của khán giả trẻ. Việc tăng cường ứng dụng công nghệ đồ họa, thực tế ảo, trường quay ảo hay mở rộng tương tác trực tiếp với người xem qua mạng xã hội vừa gia tăng sức hút vừa mang lại cảm giác mới mẻ cho các chương trình truyền hình.

Dù chịu sức ép cạnh tranh lớn từ các nền tảng số, truyền hình vẫn cần phát triển theo hướng kết hợp với chiến lược đa nền tảng. Thực tế cho thấy, truyền hình ngày nay không còn tồn tại độc lập mà phải gắn kết chặt chẽ với website, mạng xã hội, các ứng dụng OTT. Việc phát sóng song song, cắt dựng nội dung ngắn để lan tỏa trên nền tảng số giúp chương trình tiếp cận khán giả ở nhiều "điểm chạm" khác nhau, từ đó kéo người xem quay trở lại với màn ảnh nhỏ.

Đặc biệt, nghiên cứu khán giả cần được đặt ở vị trí trung tâm. Thông qua các dữ liệu đo lường, khảo sát và phản hồi, các đài truyền hình có thể hiểu rõ hơn nhu cầu, sở thích và hành vi của từng nhóm công chúng. Trên cơ sở đó, nội dung và khung giờ phát sóng được điều chỉnh linh hoạt, phù hợp hơn với thực tiễn.

Trong bối cảnh truyền thông không ngừng biến đổi, giữ chân khán giả không còn là câu chuyện riêng của một chương trình hay một kênh, mà là thước đo năng lực thích ứng của cả hệ thống truyền hình. Thách thức là rất lớn, nhưng đó cũng là cơ hội để truyền hình tái định vị, trở về với giá trị cốt lõi là nội dung nhân văn, chuẩn mực, giàu chiều sâu và có sức lan tỏa xã hội. Khi biết lắng nghe khán giả, tận dụng lợi thế sản xuất chuyên nghiệp, đồng thời chủ động hòa mình vào dòng chảy công nghệ và đa nền tảng, truyền hình hoàn toàn có thể giữ vững vị trí trong đời sống văn hóa - thông tin. Sự thay đổi không nhằm chạy theo xu hướng nhất thời, mà để tiếp tục là điểm tựa tin cậy, là không gian kết nối cộng đồng, nơi khán giả tìm thấy cả thông tin, cảm xúc và những giá trị bền vững giữa "biển" lựa chọn của kỷ nguyên số. ■

Hội Âm nhạc TP.HCM phát hành album ca khúc cổ động bầu cử

Hội Âm nhạc TP.HCM vừa phát hành album ca khúc cổ động bầu cử Đại biểu Quốc hội khóa XVI và Đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, nhiệm kỳ 2026-2031 với chủ đề Ngày hội toàn dân chào kỷ nguyên mới.

Album gồm tập nhạc và USB MV, nhằm góp phần tuyên truyền, cổ vũ tinh thần trách nhiệm công dân, đồng thời nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân về ý nghĩa, tầm quan trọng của cuộc bầu cử trong giai đoạn phát triển mới của đất nước và TP.HCM.

Theo nhạc sĩ Nguyễn Quang Vinh - Chủ tịch Hội Âm nhạc TP.HCM, đây là nhiệm vụ chính trị quan trọng được Ban Chấp hành Hội Âm nhạc TP.HCM quan tâm, chỉ đạo thực hiện nghiêm túc, bài bản và kịp thời. Thông qua âm nhạc, Hội mong muốn tạo nên một kênh tuyên truyền gần gũi, dễ tiếp cận, góp phần lan tỏa không khí phấn khởi, đồng thuận trong xã hội, hướng tới ngày hội lớn của toàn dân.

Ngay sau khi phát hành, album đã được gửi tặng đến các ban xây dựng Đảng tại các phường, thông qua cuộc họp giao ban của Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM, nhằm bổ sung nguồn tư liệu phục vụ công tác tuyên truyền ở cơ sở. Không chỉ mang ý nghĩa cổ động bầu cử, các ca khúc trong album còn chuyển tải thông điệp về tinh thần đoàn kết, niềm tin, trách nhiệm và khát vọng phát triển của toàn dân trong kỷ nguyên mới, góp phần xây dựng đời sống văn hóa lành mạnh, tích cực trong cộng đồng.

Album công chiếu vào lúc 20 giờ ngày 23.1 trên kênh YouTube và Fanpage Hội Âm nhạc TP.HCM, cùng Fanpage Nghệ thuật Phương Nam.

THÙY TRANG

Sự trỗi dậy của phim trên không gian mạng

● THÙY TRANG; ảnh: NSX

Những năm gần đây, thị trường phim chiếu mạng tại Việt Nam chứng kiến tốc độ phát triển nhanh và rõ nét. Từ những series hài ngắn phát hành trên YouTube, Facebook, TikTok đến các dự án được đầu tư bài bản trên nền tảng OTT trong và ngoài nước, phim trên không gian mạng đang dần trở thành một "địa hạt" đáng kể của đời sống điện ảnh - nghe nhìn.

Cảnh trong phim "Cậu Út cậu con Cúc 4"

Sự bùng nổ này không chỉ phản ánh thay đổi trong thói quen tiếp nhận nội dung của khán giả, mà còn đặt ra bài toán không nhỏ về chất lượng, bản sắc và khả năng giữ chân người xem trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt.

"Đất thử" mới cho sáng tạo và khẳng định tên tuổi

Nếu như trước đây, điện ảnh và truyền hình gần như là hai kênh phát hành chủ lực, thì nay, không gian mạng đã mở ra một lựa chọn song song, thậm chí trở thành lợi thế đối với nhiều nhà làm phim. Với chi phí sản xuất linh hoạt, khả năng tiếp cận khán giả rộng và nhanh, cùng cơ chế phản hồi gần như tức thời từ người xem, phim chiếu mạng đang trở thành "đất thử" hấp dẫn cho nghệ sĩ và các ê kíp trẻ tìm kiếm cơ hội sáng tạo và khẳng định mình.

Mới đây, hàng loạt phim trên không gian mạng "chào sân" đã thu hút sự chú ý lớn của công chúng. Có thể kể đến các phim phát hành trên kênh cá nhân như: *Cậu Út cậu con Cúc 4* (Huỳnh Lập Official); *Về quê có gì vui* (Duy Khánh Official); *Chuyện nhà Tí 4: Hoa Lệ* (Minh Dự Official); *Yêu nhau ngày nắng ấm* (Nghệ sĩ Ngọc Huyền Official); *Ngày làm cha* (D42 Film); *Tình đầu là sói* (Short Yeah1); *Tàu chở vàng* (Anh em Phim); *Đảo nhỏ nuôi mèo* (QPlus TV)… Bên cạnh đó là các dự án được phát hành trên nền tảng OTT như *Cuộc chiến hạ lưu* (VieON), *Tiệm ăn của quỷ* (Netflix)…

Trong số đó, *Cậu Út cậu con Cúc* của Huỳnh Lập tạo được dấu ấn nhờ khai thác không khí gia đình, phong vị Nam Bộ cùng lối kể chuyện dung dị, hài hước nhưng không xa rời cảm xúc đời thường. Phần 4 của series, với sự tham gia của NSƯT Kim Phương, Huỳnh Lập, Puka, Duy Khánh…, đã tiếp tục thu hút lượng lớn người xem trong dịp Tết vừa qua. Không chỉ dừng lại ở sức lan tỏa trên mạng, phim còn giành Cúp vàng "Phim được yêu thích nhất" do khán giả bình chọn tại Giải thưởng Ngôi sao Xanh lần thứ 12 năm 2025, với hơn 1 triệu lượt bình chọn. Đây là tín hiệu cho thấy phim chiếu mạng đã và đang được nhìn nhận nghiêm túc hơn trong hệ thống giải thưởng chính thống.

Nếu các series hài trên YouTube chủ yếu phát triển theo hướng giải trí ngắn hạn, thì *Cuộc chiến hạ lưu* của VieON cho thấy một hướng đi khác: Phim mạng dài tập, đầu tư kịch bản và diễn xuất, tiệm cận chuẩn mực phim truyền hình. Khép lại 12 tập, phim đạt khoảng 500 triệu lượt xem trên các nền tảng như VieON, Facebook, YouTube, TikTok và Zalo Video (tính đến ngày 29.11.2025). Tác phẩm cũng lọt vào vòng đề cử Giải Mai Vàng lần thứ 31 năm 2025, hạng mục "Phim truyền hình được yêu thích nhất".

Cuộc chiến hạ lưu quy tụ dàn diễn viên được khán giả yêu thích như Kim Phương, Thanh Nam, Lê Phương, Trịnh Thảo, Ngọc Trai... Đáng chú ý, sự góp mặt của Thái Hòa - sau thời gian dài tập trung cho điện ảnh - mang đến một vai diễn vừa khắc khổ, vừa ấm áp, tạo thêm chiều sâu cho tác phẩm. Thành công của phim cho thấy không gian mạng không chỉ phù hợp với các sản phẩm thuần giải trí, mà hoàn toàn có thể là "đất diễn" cho những dự án nghiêm túc, nếu được đầu tư đúng mức.

Một dự án đáng chú ý nữa là *Tiệm ăn của quỷ,* sau khi ra mắt đầu năm 2025, dự án nhanh chóng dẫn đầu danh sách các chương trình truyền hình được xem nhiều nhất trên nền tảng này tại Việt Nam. Phim được trao Cúp vàng Giải thưởng Ngôi sao Xanh 2025 do Hội đồng nghệ thuật bình chọn. Loạt phim thu hút sự chú ý của khán giả khi trở thành series Việt đầu tiên được Netflix phát hành độc quyền toàn cầu, đồng thời tại hơn 190 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Theo nhà báo Đinh Trọng Tuấn - nguyên Tổng Biên tập *Tạp chí Thế giới Điện ảnh,* Chủ tịch Hội đồng nghệ thuật Giải thưởng Ngôi sao Xanh 2025, năm qua là một năm đặc biệt, gắn với nhiều sự kiện trọng đại của đất nước, đồng thời cũng là năm bùng nổ của điện ảnh, âm nhạc và nhiều loại hình nghệ thuật. Trong bức tranh chung ấy, phim trên không gian mạng nổi lên rõ nét với 21 bộ phim được chọn lọc, đưa vào vòng chung khảo trong hệ thống các tác phẩm nghe nhìn được sản xuất trong năm.

Việc một hạng mục riêng dành cho phim chiếu mạng được quan tâm cho thấy giới chuyên môn đã bắt đầu nhìn nhận đây là một thành tố không thể bỏ qua của đời sống điện ảnh đương đại.

Không gian sáng tạo rộng mở, nhưng cũng "nghiệt ngã"

Chia sẻ với *Văn Hóa,* NSND - đạo diễn Đào Bá Sơn đánh giá cao sự phát triển của phim trên không gian mạng trong việc làm đa dạng thị trường phim dành cho khán giả. Theo ông, bên cạnh kênh chiếu rạp, phim mạng mở ra thêm một lựa chọn quan trọng cho các nhà làm phim, nơi họ có thể tự do sáng tạo và thử nghiệm những cách kể mới.

Tuy nhiên, sự tự do ấy cũng đi kèm tính "nghiệt ngã": Không có hàng rào kiểm duyệt chặt chẽ, không có sự bảo chứng từ hệ thống phát hành truyền thống, phim trên mạng chịu sự phán xét trực tiếp và tức thì từ khán giả. Một tác phẩm có thể nhanh chóng được đón nhận, nhưng cũng có thể thất bại ngay khi vừa ra mắt. Trong không gian tưởng như "dễ thở" đó, người làm phim phải tự chịu trách nhiệm hoàn toàn cho lựa chọn sáng tạo của mình.

NSND Đào Bá Sơn cho rằng không gian mạng mở ra một "chân trời sáng tạo bao la", nơi nhiều ý tưởng có thể được hiện thực hóa mà ở những không gian khác khó thực hiện. Tuy nhiên, bên cạnh những giá trị tích cực là không ít thách thức: Khi số lượng phim chiếu mạng tăng nhanh, sự cạnh tranh về lượt xem trở nên khốc liệt; nhiều phim chọn cách gây chú ý bằng chiêu trò, kịch tính hóa quá mức hoặc lặp lại công thức cũ, dẫn đến tình trạng "sớm nở tối tàn"... Khán giả có thể tò mò ở tập đầu, nhưng dễ dàng rời bỏ nếu nội dung thiếu chiều sâu hoặc không đủ sức níu giữ.

Trong bối cảnh đó, bài toán lớn nhất của phim chiếu mạng không chỉ là làm sao để "lên top", mà là giữ được khán giả ở lại đến tập cuối và xa hơn là tạo dựng niềm tin cho những dự án tiếp theo. Điều này đòi hỏi sự đầu tư nghiêm túc vào kịch bản, diễn xuất và tư duy sản xuất dài hơi, thay vì chạy theo lượt xem ngắn hạn.

Thị trường phim chiếu mạng vẫn đang trong giai đoạn vận động và định hình. Sự thịnh hành hiện nay là cơ hội, nhưng cũng là phép thử. Chỉ khi người làm phim biết cân bằng giữa tự do sáng tạo và trách nhiệm nghề nghiệp, giữa giải trí và giá trị, thì phim trên không gian mạng mới thực sự trở thành một phần bền vững của đời sống điện ảnh Việt Nam. ■

Chương trình nghệ thuật đặc biệt kỷ niệm 96 năm Ngày thành lập Đảng

UBND TP.HCM vừa ban hành kế hoạch tổ chức chương trình nghệ thuật đặc biệt kỷ niệm 96 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3.2.1930 - 3.2.2026), đồng thời chào mừng thành công Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Chương trình do BTC Kỷ niệm các ngày Lễ lớn TP.HCM thực hiện; Sở VH&TT TP.HCM là cơ quan thường trực, chủ trì phối hợp tổ chức.

Theo kế hoạch, chương trình sẽ diễn ra vào lúc 19 giờ ngày 25.1, tại khu vực phía trước Nhà hát Thành phố (số 7 Công trường Lam Sơn, phường Sài Gòn). Đây là hoạt động chính trị - văn hóa có ý nghĩa quan trọng, góp phần tạo không khí phấn khởi, củng cố niềm tin và khơi dậy tinh thần đoàn kết trong các tầng lớp nhân dân thành phố.

Để bảo đảm chương trình được tổ chức chu đáo, an toàn, Công an TP.HCM sẽ phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai phương án bảo đảm an ninh trật tự, phòng cháy, chữa cháy và phân luồng giao thông. Theo đó, đường Đồng Khởi cùng một số tuyến đường lân cận khu vực Nhà hát sẽ tạm ngưng lưu thông từ 17-22h ngày 25.1. Bên cạnh đó, lực lượng Thanh niên xung phong, Sở Y tế, Sở Xây dựng, Tổng Công ty Điện lực TPHCM… cũng tham gia bảo đảm công tác hậu cần, y tế, điện nước và các điều kiện phục vụ đại biểu, nhân dân tham dự chương trình.

HỒNG HẠNH

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

Xuân về trên Ngã ba Đông Dương

● **Bút ký của LÊ HỒNG KHÁNH**

Đã qua những ngày mưa bão triền miên của mùa Đông năm Ất Tỵ, mùa Xuân về nơi miền biên địa chầm chậm trong lá, trong cây, trong hơi ấm của những vạt rừng, rồi bất chợt hiện ra trong màu xanh mơn mởn, tinh khôi của những chồi non vừa mới nhú trên thân cây, của những vạt cỏ sườn đồi trải dài miên man mút xa tầm mắt.

Ngã ba Đông Dương (xã Bờ Y, tỉnh Quảng Ngãi) là nơi hội tụ đường biên giới ba quốc gia Việt Nam, Lào và Campuchia. Cũng không quá lời khi người ta nói ở đây *"một tiếng gà gáy sáng ba nước cùng nghe"*.

Từ một khu vực từng là "đất lửa" khắc nghiệt trong chiến tranh, nay Bờ Y - Ngã ba Biên giới đang hồi sinh mạnh mẽ từng ngày, từng giờ, trở thành biểu tượng của sự phát triển kinh tế - xã hội miền Tây tỉnh Quảng Ngãi.

Đến với Ngã ba Đông Dương vào mùa Xuân là tìm đến một hành trình đầy cảm xúc. Sau khi vượt qua khoảng 10 km từ Cửa khẩu Quốc tế Bờ Y, du khách sẽ bắt đầu chinh phục Đồi Tròn có độ cao 1.086m so với mực nước biển. Đường lên cột mốc tuy đã được bê tông hóa, nhưng vẫn có những khúc cua ngoằn ngoèo, nhắc nhở về sự khó khăn, gian lao của miền biên viễn. Hai bên đường, hoa dã quỳ vàng rực vừa như thi nhau khoe sắc dưới ánh mặt trời, vừa như đưa những bàn tay thân ái chào đón du khách đến với Tây Nguyên thơ mộng và hùng vĩ.

Leo lên 120 bậc thang dốc đứng để chạm tới công trình Cột mốc biên giới Việt Nam - Campuchia - Lào là một thử thách đầy thú vị. Công trình này được thi công năm 2007 và hoàn thành vào đầu năm 2008. Cột mốc cao 2 mét, nặng gần 1 tấn, được làm từ đá hoa cương, hình trụ tam giác. Mỗi mặt của cột mốc đều khắc quốc huy và tên quốc gia bằng chữ đỏ nổi bật, thể hiện sự tôn nghiêm, trân trọng.

Hoa dã quỳ nơi cột mốc ba biên

Đứng trước cột mốc "ba biên", phóng tầm mắt ra xa, người ta không khỏi rưng rưng xúc động. Đó là cảm giác tự hào khi đứng trên cương thổ Tổ quốc, đồng thời cảm nhận được sự gắn bó máu thịt của đất mẹ Việt Nam với hai nước láng giềng.

Đã qua những ngày mưa bão triền miên của mùa đông năm Ất Tỵ, mùa Xuân về nơi miền biên địa chầm chậm trong lá, trong cây, trong hơi ấm của những vạt rừng, rồi bất chợt hiện ra trong màu xanh mơn mởn, tinh khôi của những chồi non vừa mới nhú trên thân cây, của những vạt cỏ sườn đồi trải dài miên man mút xa tầm mắt.

Cũng chính tại địa bàn Ngã ba Đông Dương, các hoạt động ý nghĩa như lễ chào cột mốc, những cuộc tuần tra chung của lực lượng biên phòng ba nước thường xuyên được tổ chức, là minh chứng sống động cho tình đoàn kết, hữu nghị được xây đắp vững bền bằng truyền thống hình thành từ trong quá khứ và niềm tin hướng đến tương lai. Nhìn những chàng lính trẻ biên phòng áo xanh với nụ cười trên môi, sau chuyến tuần tra đêm lại chia nhau đi vào bản làng giúp đỡ các em nhỏ người Brâu học chữ, ta cảm nhận nghĩa tình quân dân ở chốn biên cương sâu nặng biết nhường nào.

Cửa khẩu Bờ Y cách cột mốc khoảng 10 km, đóng vai trò là huyết mạch giao thương quan trọng, là cầu nối ngắn nhất nối Tây Nguyên, duyên hải miền Trung và Đông Nam Bộ của Việt Nam với các khu vực lân cận của Lào (tỉnh Attapeu) và Campuchia (tỉnh Rattanakiri). Mùa Xuân đang về, hoạt động xuất nhập cảnh và giao thương hàng hóa tại đây càng nhộn nhịp, cho thấy tiềm năng phát triển kinh tế vượt bậc của Khu kinh tế Cửa khẩu quốc tế Bờ Y.

Bên cạnh ý nghĩa lịch sử và kinh tế, Ngã ba Đông Dương còn là nơi để du khách khám phá vẻ đẹp thiên nhiên và văn hóa Tây Nguyên. Khung cảnh núi rừng mùa Xuân với ngàn thông reo ca trong gió mát, mang lại cảm giác yên ả, thanh bình. Du khách có thể chiêm ngưỡng Vườn cây hữu nghị được trồng bởi đại biểu ba nước. Từng đàn bướm vàng bay xuyên qua rừng thông tựa như những đám mây hòa trong sắc nắng xuân dìu dịu làm không gian trở nên huyền bí, diệu kỳ.

Sự quan tâm của Đảng và Nhà nước về đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng kinh tế, quốc phòng; đóng góp của các thành phần kinh tế và người dân trong việc phát triển đa dạng các loại hình du lịch văn hóa, sinh thái đã và đang làm thay đổi rõ nét diện mạo khu vực biên giới. Đặc biệt, sau khi thành lập tỉnh Quảng Ngãi (mới), ngoài hạ tầng giao thông trên địa bàn xã được đầu tư đồng bộ, bảo đảm kết nối vùng, liên vùng thuận tiện, Khu kinh tế Cửa khẩu quốc tế Bờ Y đã được tỉnh Quảng Ngãi xác định kết nối với Khu kinh tế Dung Quất và Khu kinh tế mở Chu Lai để hình thành trung tâm công nghiệp trọng điểm miền Trung và cả nước. Đây chính là là cơ hội lớn để đưa xã biên giới Bờ Y trở thành vùng kinh tế động lực của tỉnh Quảng Ngãi.

Vùng đất Tây Nguyên mang vẻ đẹp hùng vĩ, hoang sơ và nhiều mới lạ. Ngã ba Đông Dương là một điểm đến mùa Xuân vừa mang lại cho du khách đam mê khám phá, vừa gợi lên trong tâm hồn những xúc động thiêng liêng về núi sông, Tổ quốc. ■

Tọa đàm học giả Vương Hồng Sển: Gợi mở chiều sâu văn hóa

Sáng qua 22.1, tại TP.HCM, Tạp chí *Xưa và Nay* phối hợp Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM và NXB Trẻ tổ chức tọa đàm *Trăm năm sử Việt* và tọa đàm tưởng niệm học giả Vương Hồng Sển, nhân kỷ niệm 30 năm ngày mất của ông (1996-2026). Sự kiện là dịp để giới nghiên cứu, bảo tàng học và công chúng yêu di sản cùng nhìn lại cuộc đời, nhân cách và đóng góp học thuật của Vương Hồng Sển - một trí thức tiêu biểu gắn bó sâu sắc với văn hóa Nam Bộ.

Sinh năm 1902 tại Sóc Trăng, lớn lên trong không gian văn hóa giao thoa Hoa - Việt - Khmer của vùng Ba Thắc xưa, Vương Hồng Sển sớm hình thành một cảm quan văn hóa đa chiều, khoan dung và giàu tính tiếp biến. Từ năm 1947, Vương Hồng Sển công tác tại Viện Bảo tàng Quốc gia Việt Nam tại Sài Gòn (nay là Bảo tàng Lịch sử TP.HCM), từng giữ chức Quản thủ viện giai đoạn 1956-1963. Môi trường bảo tàng giúp ông kết hợp hài hòa giữa thực hành nghiệp vụ và nghiên cứu học thuật, hình thành nên bộ sưu tập cổ vật có giá trị đặc biệt. Trước khi qua đời, ông hiến tặng toàn bộ bộ sưu tập cho Nhà nước. Đến nay, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM đang lưu giữ 849 hiện vật thuộc Bộ sưu tập Vương Hồng Sển, được bảo quản, trưng bày và giới thiệu rộng rãi suốt hơn ba thập niên qua.

Tọa đàm không chỉ tôn vinh một học giả uyên bác, mà còn khơi dậy tinh thần gìn giữ và phát huy di sản văn hóa vùng, miền - nguồn lực quan trọng cho sự phát triển bền vững của đời sống xã hội hôm nay.

THÙY TRANG

Đêm đọc sách nhìn từ văn hóa thành thị - nông thôn

Theo thông tin từ Viện Pháp tại Việt Nam, sự kiện *Đêm đọc sách* năm 2026 với chủ đề *Thành thị và Nông thôn* sẽ diễn ra vào tối nay 23.1 tại Viện Trao đổi Văn hóa với Pháp (Idecaf, số 31 Thái Văn Lung, phường Sài Gòn, TP.HCM).

Chương trình hướng đến cộng đồng độc giả yêu tiếng Pháp, tạo cơ hội tiếp cận và khám phá nhiều đầu sách tiêu biểu của văn học và tri thức Pháp. Tại sự kiện, bạn đọc sẽ được giới thiệu cuốn *La Place (Một chỗ trong đời)* của nhà văn Annie Ernaux - tác phẩm khắc họa mối quan hệ cha - con trong bối cảnh chuyển dịch xã hội từ nông thôn lên thành thị. Câu chuyện về người cha xuất thân là nông dân, trở thành chủ quán cà phê, luôn trăn trở về vị trí của mình, đồng thời tự hào nhưng cũng day dứt trước khoảng cách vô hình với cô con gái được học hành, bước vào tầng lớp tiểu tư sản, đã để lại nhiều suy ngẫm cho người đọc.

Bên cạnh đó, *Écoute les oiseaux (Lắng nghe tiếng chim)* của các tác giả Léna Mazilu, Yoann Guény và Maxime Zucca mang đến cho độc giả góc nhìn sinh động về vẻ đẹp thiên nhiên và tập quán sinh sống của 20 loài chim ở châu Âu, qua đó gợi mở mối liên hệ hài hòa giữa con người và môi trường sống.

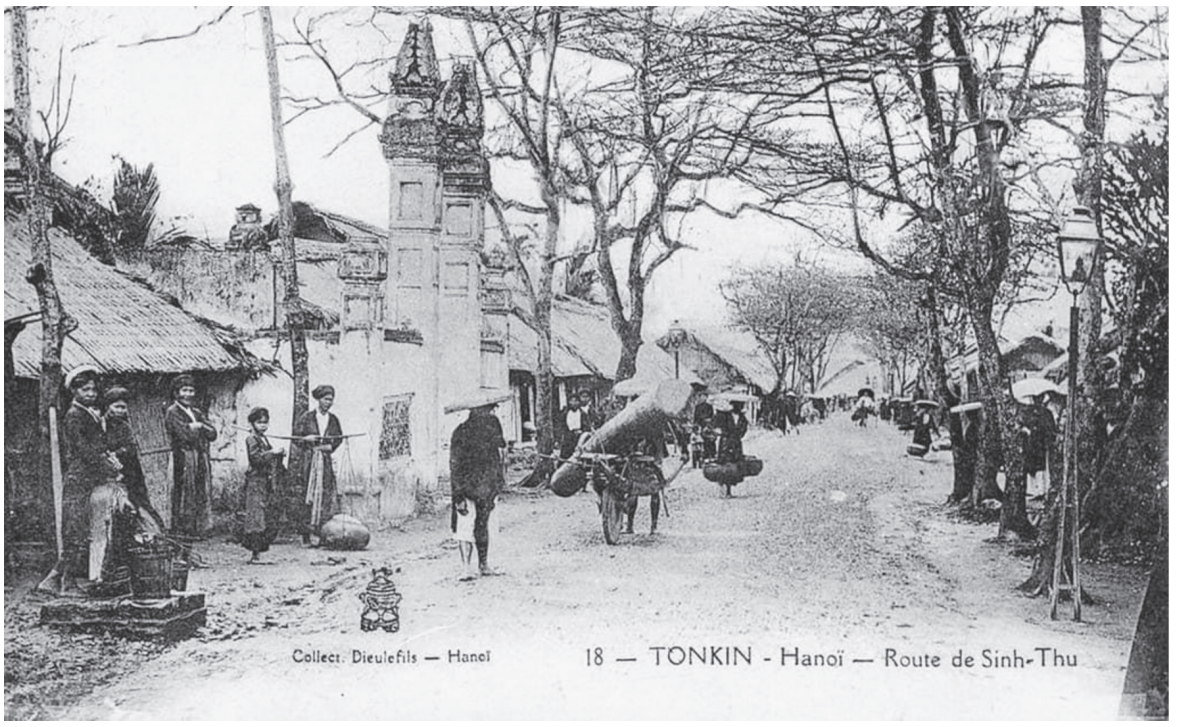
Ngoài hoạt động đọc sách bằng tiếng Pháp, người tham dự còn có cơ hội tham gia các trò chơi xoay quanh sách, bám sát chủ đề *Thành thị và Nông thôn*, góp phần tăng tính tương tác và trải nghiệm. Thông qua *Đêm đọc sách* 2026, Viện Pháp tại Việt Nam mong muốn mang đến một không gian đọc giàu cảm hứng, nuôi dưỡng trí tưởng tượng, khơi gợi sự sáng tạo và lan tỏa niềm vui đọc sách trong cộng đồng.

TÙNG THƯ

Nhớ hương bánh quy gai

● ĐỖ HUYỀN

Tôi vẫn nghĩ, nếu phải chọn một mùi hương để đặt tên cho những cái Tết tuổi thơ, thì đó sẽ là hương bánh quy gai.

Phố Sinh Từ (Nguyễn Khuyến, Hà Nội) cuối thế kỷ XIX

Bánh quy gai

Thuở ấy, Tết trong nhà tôi bắt đầu từ tiếng mẹ gọi vào một buổi sớm lây phây mưa phùn: "Hai chị em dậy đi, ra Sinh Từ (nay là phố Nguyễn Khuyến, Hà Nội) làm bánh với mẹ".

Ngoài trời mưa bụi giăng mù mịt, nhìn không rõ mặt người, tôi dụi mắt bật dậy, lao ra khỏi giường. Ngoài sân, mẹ đã chuẩn bị sẵn túi bột mì mua bằng tem phiếu, chục trứng gà, túi đường vàng, năm nào "khấm khá" hơn sẽ có thêm hộp sữa Ông Thọ. Tất cả được xếp gọn trong cái làn nhựa, buộc dây cẩn thận, đặt lên ghế sau của chiếc xe đạp cũ.

Mẹ giục: "Đi nhanh lên, đến muộn đông lắm". Chị em tôi đèo nhau, hớn hở bên cạnh mẹ, lọc cọc đạp qua những con phố Hà Nội thời bao cấp, ít xe nhưng luôn đông đúc người mỗi dịp giáp Tết. Gió lạnh tạt vào mặt, hai tay tôi bám chặt lấy eo chị, vừa run vì rét, vừa hồi hộp như thể sắp được chứng kiến một sự kiện trọng đại chuẩn bị diễn ra...

Chúng tôi đi qua Văn Miếu, qua những hàng cây trụi lá, những mái ngói sẫm màu ướt đẫm nước mưa. Và khi vừa tới giữa phố Sinh Từ, mùi hương quen thuộc đã phả ra đón chúng tôi - mùi bánh quy gai. Hương thơm ấm áp đến mức xua tan giá lạnh, ngọt đến mức xốn xang đầu lưỡi, thân thương đến mức khiến tôi chạy luôn mấy bước để kịp vào lò trước mẹ.

Lò bánh nằm gần cuối phố Sinh Từ, không biển hiệu, chỉ là căn nhà một tầng cũ kỹ với cánh cửa gỗ xanh đã tróc gần hết sơn. Nhưng với tôi, đó là một "xưởng phép thuật". Bên trong ngổn ngang những chiếc khay sắt đen xếp chồng cao ngất, những túi bột, chậu đánh trứng, máy ép bánh tự chế với chiếc vô lăng giống bánh lái tàu thủy. Mọi người đứng thành vòng tròn quanh mấy chiếc bàn, ai cũng ôm một túi nguyên liệu giống hệt nhà tôi. Mẹ đập trứng vào chậu, đánh bông lên với đường theo chỉ dẫn của chủ lò. Chị em tôi lăng xăng bên cạnh, hong hóng nhìn vào chậu bột, chờ mẹ sai lấy cái muôi, rót thêm sữa, bỏ vỏ trứng...

Đợi mãi rồi cũng đến lúc bột của chúng tôi được đưa vào máy ép. Dòng bột trắng ngà, sánh mịn, thơm mùi trứng, tuôn chảy qua khuôn, rơi xuống khay thành những thanh dài, hai bên dập nổi hàng "gai" nhỏ li ti. Người thợ khéo léo sắp bánh thẳng hàng, rồi đẩy khay vào lò nướng đỏ lửa. Trong không gian nóng sực, tiếng lửa reo, tiếng khay sắt va loảng xoảng, tiếng nói tiếng cười, tất cả quyện với mùi trứng, mùi đường, mùi bột, tạo thành một thứ mùi Tết vô cùng trù mật.

Mẹ bảo chị em tôi ngồi yên vào một góc, nhưng hai đứa cứ nhấp nhổm chẳng yên. Cứ vài phút lại ngó sang, sốt ruột: "Bao giờ xong hả mẹ?". Mẹ cười: "Chờ đi con, sắp được rồi".

Đến khi mẻ bánh được kéo ra, cả căn phòng như bừng sáng. Những chiếc bánh vàng ruộm, thơm ngào ngạt, hơi bốc lên như sương mỏng. Chú thợ lò bẻ một chiếc bánh đang còn nóng rãy, đưa tôi một nửa, chị một nửa: "Ăn thử xem bánh nhà mình có ngon không?".

Tôi cắn một miếng. Âm thanh "rộp" giòn tan nghe đến tận lồng ngực. Hương trứng, bột, đường hòa vào nhau, ngon đến tê môi, mà vị ngọt thì cứ lan đến cả lòng bàn tay đang nóng ran. Đó là một trong những khoảnh khắc sung sướng nhất đời tôi - sự sung sướng nguyên vẹn của đứa trẻ nhà nghèo quen dè sẻn, quen nhường nhịn, nay được ăn một thứ bánh "xa xỉ" ngay khi vừa ra lò.

Mang bánh về nhà, mẹ chỉ để ra một đĩa nhỏ cho cả nhà nếm thử. Phần còn lại, "kho báu Tết" sẽ được mẹ bọc vào hai ba lớp nilon, cất sâu trong thùng gạo. "Không đứa nào được ăn vụng nghe chưa", mẹ dặn. Nhưng lời dặn ấy… chưa khi nào có sức nặng với chị em tôi. Hôm nào cũng có đứa lén mở nắp thùng, cấu vụng hàng gai trên thân bánh nhấm cho đỡ thèm. Rồi cứ mươi mười lăm phút lại vào thăm "kho báu", không phải để ăn, mà để hít thật sâu hương thơm ngọt ngào ấy. Quy gai là thức quà phải chờ đến Giao thừa mới được "khui", nên trong suốt những ngày giáp Tết, chúng tôi cứ thấp thỏm sống bằng… hương bánh thơm ngây ngất.

Tối ba mươi, khi ban thờ đã bày biện đủ đầy, hương khói nghi ngút, pháo đã râm ran ngoài phố, mẹ mới lấy bánh ra khỏi thùng, đặt cạnh hộp mứt, đĩa hạt bí... Cả nhà quây quần trên chiếc chiếu trải giữa nhà, bà nội kể chuyện Tết ngày xưa, mẹ phấn khởi thông báo tiền thưởng năm nay khá, rồi mừng tuổi cho mỗi đứa một đồng xu mới. Chị em tôi ngồi nghiêm ngắn trong tiếng pháo nổ đì đoàng, tiếng xôn xao chúc Tết, tiếng vải áo nhung mới sột soạt, và tiếng "rộp" rất khẽ khi ai đó cắn vào chiếc bánh quy gai. Khoảnh khắc đó, cả tuổi thơ tôi đã tan vào trong mùi hương ngọt ngào của Tết.

Sáng mồng Một, tôi thủ trong túi mấy chiếc bánh, bọc pháo tép, chạy ra đầu phố tụ tập với đám trẻ. Đứa nào thấy bánh cũng sáng mắt lên, xúm xít vây quanh. Tôi giơ chiếc bánh ra, ngón tay bấm vào đánh dấu: "Cắn đến đây thôi nhé", vậy mà vẫn có đứa cắn sâu quá, nghiến luôn cả vào ngón tay, đau điếng, nhưng cũng chẳng nỡ cáu, vì biết đứa nào cũng thèm ăn bánh như mình.

Bây giờ nghĩ lại, những chiếc bánh hiếm hoi ngày Tết chính là "tài sản" để bọn trẻ chúng tôi tập cách chia sẻ, nhường nhịn nhau trong một thời mà cái gì cũng thiếu thốn, cái gì cũng phải tằn tiện, giật gấu vá vai.

Tết thời bao cấp là vậy, tất cả gói gọn trong nồi bánh chưng luộc bằng thùng phuy cũ, mâm cỗ "ba bát, năm đĩa", bó hoa mẹ mua ở đầu Ô Chợ Dừa, chỉ vài bông thược dược, mấy cành violet, túi hàng Tết với miến, bóng bì, hạt tiêu, chè, đậu xanh… đã là niềm yên tâm lớn. Và ở một góc nhỏ của những mùa Tết gian khó ấy, là lò bánh quy gai, là chiếc khuôn ép tự chế, là khay nướng đen sì, là những đứa trẻ ngồi chờ đến tê người để được ăn một chiếc bánh nóng hổi mới ra lò.

Nhiều năm sau, đất nước dần đổi mới, những lò bánh tư nhân cứ lặng lẽ biến mất. Nhà tôi lâu lâu lại tự mày mò làm bánh. Cái vòng đánh trứng bằng dây thép uốn, cái cán kẹp, cái khay cũ… được mang ra. Tôi lại thấy mình là cô bé thủa nào đạp xe bám theo mẹ đi làm bánh ở phố Sinh Từ.

Có lần, mẻ bánh bị quá lửa, mẹ lắc đầu: "Không thể ngon như ngày trước". Nhưng tôi cắn miếng bánh cháy mà vẫn thấy rất tuyệt, có lẽ vì trong đó có mùi của Tết xưa mà cha mẹ tôi đã đi qua với biết bao vất vả, chắt chiu.

Giờ Tết đủ đầy, siêu thị sáng đèn 24/7, bánh kẹo xếp thành núi. Con tôi chỉ vào những hộp bánh công nghiệp lấp lánh: "Mẹ ơi, mua cái này nhé?". Tôi gật đầu. Nhưng rồi lại đứng lặng trước quầy bánh quy với đủ loại, nào phủ socola, nào nhân mứt quả, nào kẹp phô mai. Đẹp - nhưng thiếu một thứ gì đó không đặt tên nổi...

Thiếu khói than. Thiếu tiếng mẹ nói "đợi đã, sắp được rồi". Thiếu con phố Hà Nội rét cắt da cắt thịt, mái ngói sẫm màu ướt đẫm nước mưa. Thiếu khoảnh khắc chú thợ lò bẻ đôi chiếc bánh dúi cho mỗi đứa một nửa. Thiếu mùi hương ngào ngạt chạy dọc nửa phố Sinh Từ...

Con hỏi tôi: "Ngày xưa Tết nhà mình có nhiều bánh thế này không mẹ?". Tôi cười: "Không con, ngày ấy nhà nào có bánh quy gai là ăn Tết to rồi". Con tròn mắt: "Bánh quy gai là gì ạ?". Tôi không biết giải thích thế nào, vì có những thứ người ta phải lớn lên, tự nhớ về, ký ức mở ra mới có thể đặt tên cho nó. Bởi có những món ăn đã vượt ra khỏi vị giác, chúng nằm trong nhịp thở của một thành phố, trong ký ức một gia đình, trong những năm tháng thiếu thốn nhưng đầy ắp tình người.

Với tôi, hương bánh quy gai chính là hương của Tết xưa, là dáng mẹ lom khom bên chậu đánh trứng, là tuổi thơ cơ cực nhưng đầm ấm, là một mùi hương bình dị mà đủ sức níu giữ cả mùa Xuân. ■

TIN THỂ THAO

Tuyển bắn súng chuẩn bị cho giải châu Á

Đội tuyển bắn súng Việt Nam đang trong quá trình tập luyện, chuẩn bị cho sân chơi quốc tế đầu tiên trong năm nay, đó là Giải vô địch súng trường, súng ngắn châu Á 2026 tại Ấn Độ từ ngày 2-14.2. Dự kiến, đội đăng ký thi đấu với 14 xạ thủ, trong có những cái tên nổi bật như: Trịnh Thu Vinh, Nguyễn Thùy Trang, Hà Minh Thành, Phạm Quang Huy, Lê Thị Mộng Tuyền... Trong đó, Trịnh Thu Vinh sẽ góp mặt 3 nội dung 10m súng ngắn hơi, 25m súng ngắn thể thao, 10m súng ngắn đồng đội hỗn hợp nam nữ.

Bên cạnh giải châu Á, bắn súng Việt Nam còn một đấu trường quan trọng khác trong năm nay là ASIAD 20 tại Nhật Bản vào tháng 9.

L.H

Tuyển bóng đá nữ tập huấn tại Trung Quốc

Trong giai đoạn chuẩn bị VCK Giải bóng đá nữ vô địch châu Á 2026, đội tuyển nữ Việt Nam sẽ sang Trung Quốc tập huấn từ ngày 7-14.2 nhằm tăng cường cọ xát, tích lũy kinh nghiệm và hoàn thiện lối chơi, hướng tới mục tiêu đạt phong độ tốt nhất tại đấu trường châu lục. Trước mỗi giải đấu lớn, Ban huấn luyện đội đều chọn địa điểm tập huấn tại một quốc gia có nền bóng đá nữ phát triển và lần này với chuyến đi Trung Quốc, đội tuyển nữ Việt Nam được kỳ vọng sẽ có sự chuẩn bị tốt nhất cho giải châu Á.

Trước khi sang Trung Quốc, thầy trò HLV Mai Đức Chung dự kiến có hai trận đấu giao hữu với đội tuyển nữ Uzbekistan tại Hà Nội vào các ngày 26 và 29.1.

V.H

Lại Lý Huynh dự "siêu giải cờ" Trung Quốc

Kỳ thủ số 1 Việt Nam Lại Lý Huynh đã được Ban tổ chức Giải cờ tướng Ngũ Dương Bôi (Trung Quốc) trao 1 suất đặc cách tham dự tại vòng đấu chính thức. Ngũ Dương Bôi là giải đấu có truyền thống hàng đầu tại Trung Quốc, quy tụ hầu hết các kỳ thủ mạnh nhất của nền cờ tướng số 1 thế giới. Giải đấu sẽ diễn ra tại Quảng Đông từ ngày 25.2 tới 1.3 với phần thưởng cho nhà vô địch lên đến 300.000 NDT (khoảng 1,1 tỉ đồng).

Trước đó, 108 kỳ thủ thi đấu vòng loại, tranh 15 suất chính thức vào vòng chính. Suất thứ 16 đã sớm xác định là Lại Lý Huynh.

H.L

ASEAN PARA GAMES 13:

Sự bền bỉ của các "chiến binh"

● **VĨNH HY; ảnh: THÁI DƯƠNG**

Trong những ngày thi đấu đầu tiên tại Đại hội Thể thao Người khuyết tật Đông Nam Á (ASEAN Para Games) lần thứ 13 ở Nakhon Ratchasima (Thái Lan), các VĐV kỳ cựu hàng đầu của thể thao Người khuyết tật Việt Nam đã liên tục giành những tấm huy chương quý giá. Điều này một lần nữa cho thấy nghị lực phi thường và sự bền bỉ theo năm tháng của các VĐV Việt Nam với khát vọng vượt lên chính mình, để mang vinh quang về cho thể thao nước nhà.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương chúc mừng thành tích của các VĐV đội tuyển bơi Người khuyết tật Việt Nam

Lê Văn Công chưa dừng lại

Lực sĩ Lê Văn Công đã khẳng định sự bền bỉ ấn tượng và chưa muốn dừng lại của mình khi giành HCV hạng cân 49 kg môn cử tạ tại ASEAN Para Games 13. Ấn tượng hơn khi lực sĩ chuẩn bị bước sang tuổi 42 này đạt mức tạ tốt nhất là 178 kg, hơn đối thủ Indonesia Abdul Hadi đúng 1 kg. Điều đáng nói là Lê Văn Công bảo vệ thành công tấm HCV ở hạng cân này khi thành tích của anh hơn đến 10 kg so với thông số 168 kg mà lực sĩ này đạt được tại ASEAN Para Games 12 năm 2023 ở Campuchia. Với thành tích này, Lê Văn Công vẫn giữ vững vị thế thống trị ở hạng cân 49 kg xuyên suốt 8 kỳ ASEAN Para Games liên tiếp mà anh tham dự (2007, 2009, 2014, 2015, 2017, 2022, 2023, 2026). Một kỷ lục mà khó có VĐV Người khuyết tật Việt Nam nào làm được. Ở thời điểm hiện tại, Lê Văn Công cũng là VĐV giàu thành tích nhất của thể thao Người khuyết tật Việt Nam khi từng giành HCV Paralympic Rio 2016, HCB Paralympic Tokyo 2020, HCĐ Paralympic Paris 2024 và rất nhiều huy chương thế giới, châu Á cùng các giải quốc tế khác, chưa kể thành tích ở những giải trong nước.

Nhưng hơn tất cả những con số và danh hiệu, điều khiến Lê Văn Công đặc biệt chính là cách anh bền bỉ tồn tại ở đỉnh cao, trong một môn thể thao khắc nghiệt, nơi tuổi tác thường là rào cản không dễ vượt qua. Hành trình của lực sĩ quê Hà Tĩnh là câu chuyện về niềm tin không bao giờ tắt. Sinh ra với khiếm khuyết, anh đến với cử tạ như một cách để khẳng định giá trị bản thân. Qua từng năm tháng, mỗi tấm huy chương không chỉ giúp anh chiến thắng đối thủ, mà còn chiến thắng chính mình. Khi nhiều người đặt dấu hỏi về việc liệu anh có nên dừng lại thì Lê Văn Công lại trả lời bằng hành động, đó là bước lên sàn đấu và giành chiến thắng.

Tấm HCV ASEAN Para Games 13 của Lê Văn Công vì thế mang ý nghĩa vượt ra ngoài khuôn khổ một kỳ Đại hội. Đó là thông điệp mạnh mẽ về ý chí con người, về việc đam mê và kỷ luật có thể giúp một VĐV Người khuyết tật đi xa đến đâu. Với các VĐV trẻ, Lê Văn Công là hình mẫu về sự chuyên nghiệp và khát vọng cống hiến. Với người hâm mộ và các đồng nghiệp, anh là nguồn cảm hứng tích cực, nhắc nhở rằng giới hạn lớn nhất đôi khi không nằm ở thể chất, mà ở niềm tin.

Lực sĩ Lê Văn Công bền bỉ với thời gian bằng tấm HCV tại ASEAN Para Games 13

Khi tuổi tác chỉ là những con số

Tại ASEAN Para Games 13, lực sĩ kỳ cựu Châu Hoàng Tuyết Loan là một trong những VĐV lớn tuổi nhất của Việt Nam. Nhưng tuổi tác với lực sĩ sinh năm 1975 này chỉ là những con số khi chị mang về tấm HCB ở hạng cân 55 kg nữ với thành tích 103 kg. Dù không thể bảo vệ thành công tấm HCV ở hạng cân này, nhưng đó là nỗ lực rất lớn của lực sĩ chuẩn bị bước sang tuổi 51. Hơn 20 năm theo nghiệp thể thao, Tuyết Loan đã giành HCB châu Á, từng bốn lần dự Paralympic vào các năm 2008, 2012, 2016 và 2021, thống trị hạng cân 55 kg nữ tại ASEAN Para Games suốt một thập kỷ qua.

Bước sang tuổi 40, kình ngư Trịnh Thị Bích Như vẫn cho thấy sự bền bỉ của mình khi giành HCV nội dung 100m ếch nữ - SB6. Sẽ rất khó để kình ngư sinh 1985 này tái lập thành tích giành 5 HCV như tại ASEAN Para Games 12, nhưng chị sẽ nỗ lực hết sức để thi đấu tốt nhất ở các nội dung tham dự. Tương tự, kình ngư 40 tuổi Võ Thanh Tùng cũng đã bảo vệ thành công tấm HCV nội dung 50m tự do nam (S5) và anh đang rất nỗ lực để có thể tái lập thành tích giành 3 HCV (trong đó có 1 HCV đồng đội) như tại kỳ Đại hội 3 năm trước. Với Võ Huỳnh Anh Khoa, việc mang về tấm HCV đầu tiên cho Việt Nam tại ASEAN Para Games 13 ở chung kết 400m tự do nam (S8) vừa là vinh dự nhưng cũng là động lực để kình ngư 35 tuổi hướng đến những cột mốc tiếp theo.

Trong số các VĐV Việt Nam đã thi đấu, kình ngư Vi Thị Hằng là người để lại ấn tượng lớn nhất. Vi Thị Hằng không chỉ giành HCV, mà còn xuất sắc phá kỷ lục Đại hội ở nội dung 50m ngửa nữ hạng thương tật S7 với thành tích 45 giây 63. Đây là động lực rất lớn để kình ngư sinh năm 1990 tiếp tục nỗ lực thi đấu ở các nội dung tiếp theo.

Với các VĐV Người khuyết tật, việc giành được một tấm HCV đã là thử thách khắc nghiệt, nhưng khó hơn nữa là bảo vệ thành quả và duy trì phong độ trong thời gian dài, nhất là khi cơ thể phải chịu những giới hạn đặc thù, tuổi tác ngày một chồng chất theo năm tháng và các đấu trường nối tiếp nhau không cho phép sự chùng xuống. Thế nhưng, chính trong hoàn cảnh khắc nghiệt ấy, các VĐV Người khuyết tật Việt Nam vẫn bền bỉ tiến lên, để lại những dấu ấn khiến người hâm mộ không khỏi kinh ngạc và xúc động. Phía sau mỗi tấm huy chương của Tuyết Loan, Vi Thị Hằng, Bích Như, Thanh Tùng, Anh Khoa hay Lê Văn Công là câu chuyện về ý chí, sự bền bỉ và khát vọng vượt lên chính mình, để mang vinh quang về cho Tổ quốc. ■

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

Khi phóng viên thể thao trở thành những KOL, KOC

● AN KHÁNH

Mạng xã hội phát triển mạnh mẽ đã mở ra một "vùng đất" sáng tạo nội dung rộng lớn cho đại chúng. Điều đó đồng thời đặt ra yêu cầu chuyển mình đối với chính đội ngũ phóng viên, nhà báo nói riêng và các cơ quan báo chí nói chung. Tin tức, hình ảnh, video giờ đây không chỉ hiện diện trên các không gian truyền thống như báo in, báo điện tử hay truyền hình, mà còn lan tỏa mạnh mẽ trên các nền tảng mạng xã hội với lượng người theo dõi khổng lồ và mức độ tương tác chưa từng có.

Hướng đi mới của cạnh tranh thông tin

Ngay từ khi bước vào giảng đường đại học, nhà báo Hoàng Trí Công, Trưởng ban Trong nước của Tạp chí *Bóng đá* (trước đây là Báo *Bóng đá)* đã lựa chọn theo đuổi lĩnh vực báo mạng điện tử. "Với xu hướng phát triển rất mạnh của Internet từ khoảng năm 2008, tôi nhận diện báo điện tử sẽ là loại hình thu hút sự quan tâm lớn của độc giả, từng bước thay thế báo in truyền thống", nhà báo Trí Công chia sẻ.

Theo nhà báo Trí Công, các cơ quan báo chí không chỉ cạnh tranh lẫn nhau khi đưa tin, mà còn phải đối mặt với sự ganh đua từ hàng loạt fanpage, kênh video và nhà sáng tạo nội dung trên mạng xã hội. "Xét riêng về tốc độ, việc chia sẻ thông tin trên Facebook, TikTok hay YouTube diễn ra nhanh hơn và đa dạng hơn. Bất cứ người dùng nào cũng có thể đăng tải hình ảnh, video mang hơi thở thời sự gần như tức thì. Với số lượng người dùng lớn gấp nhiều lần so với cách đưa tin truyền thống, mạng xã hội rõ ràng có lợi thế vượt trội", anh phân tích.

Từ thực tế đó, nhà báo Hoàng Trí Công lựa chọn cách tiếp cận và xử lý thông tin khác so với mô hình tác nghiệp cơ bản. "Tôi cùng các anh em trong ban nội dung từng bước sử dụng fanpage của tòa soạn như một loại hình báo chí tiếp theo trong hệ sinh thái truyền thông", nhà báo Trí Công chia sẻ.

Không chỉ hoạt động trong khuôn khổ tòa soạn, nhà báo Trí Công còn xây dựng hệ thống kênh mạng xã hội cá nhân trên YouTube, Facebook và TikTok. Anh cho biết: "Tôi muốn tận dụng tối đa mỗi lần tác nghiệp để cung cấp thông tin bằng nhiều loại hình khác nhau. Mạng xã hội cũng giúp phóng viên, nhà báo đến gần hơn với công chúng. Sự tương tác thường xuyên khiến tôi cảm thấy trách nhiệm hơn với thông tin mình khai thác. Trên mạng xã hội, chúng tôi được gọi là nhà sáng tạo nội dung, nhưng cốt lõi vẫn là uy tín và chất lượng thông tin - những yếu tố được phản ánh qua lượt theo dõi và tương tác của độc giả".

Nhà báo Hoàng Trí Công tác nghiệp tại World Cup 2022

Sau gần một thập kỷ định vị bản thân như một nhà sáng tạo nội dung, nhà báo Trí Công hiện sở hữu hơn 100.000 người theo dõi trên kênh YouTube Hoàng Trí Công, gần 70.000 người quan tâm trên Facebook Target Man và hơn 150.000 lượt tương tác trên TikTok. "Gọi là KOL (người có tầm ảnh hưởng) thì có lẽ là quá lớn với tôi. Tôi chỉ coi đây là thêm một không gian để kết nối với độc giả, đồng thời mở ra cơ hội tăng thêm thu nhập từ chính quá trình tác nghiệp", anh nhìn nhận.

Tất cả trong một

Mạng xã hội phát triển cũng làm thay đổi sâu sắc cách thức tác nghiệp của phóng viên. Nếu trước đây, một ê-kíp tác nghiệp thể thao thường phân chia rõ người viết bài, người chụp ảnh, người quay video, thì nay ranh giới này gần như bị xóa nhòa. Phóng viên Nguyễn Văn Phong (Phong Miêu) chia sẻ: "Cách đây 5-7 năm, ít ai nghĩ rằng một ngày phóng viên phải vừa quay, vừa dựng video liên tục, vừa đảm bảo chụp ảnh, phỏng vấn và viết bài. Nhưng mạng xã hội bùng nổ khiến tất cả buộc phải thích nghi nếu không muốn bị tụt lại phía sau".

Với kinh nghiệm tác nghiệp tại bốn kỳ SEA Games, Phong Miêu cho rằng SEA Games 33 là "bài kiểm tra lớn" về kỹ năng nghề nghiệp. "Tại mỗi địa điểm thi đấu, tôi đeo máy ảnh trên cổ, đặt điện thoại trên chân máy để quay video, vừa bình luận diễn biến, vừa chụp ảnh. Có lúc vận động viên Việt Nam giành chiến thắng, mắt nhòe đi vì xúc động nhưng tay vẫn phải bấm máy, miệng vẫn tiếp tục bình luận để đảm bảo hiệu suất công việc", anh kể.

Song song với các kênh chính thống của cơ quan báo chí, phóng viên này còn tận dụng mạng xã hội cá nhân để lan tỏa bài viết, phỏng vấn và câu chuyện hậu trường. "Tôi chưa bao giờ tự nhận mình là KOL hay KOC (người tiêu dùng chủ chốt), chỉ đơn giản là một phóng viên thể thao chia sẻ những gì mình biết với bạn đọc. Nhưng chính điều đó lại khiến tôi ý thức rõ hơn về trách nhiệm nghề nghiệp", anh bày tỏ.

Ở một hướng rẽ khác, Nguyễn Ngọc Phát (Phát Freestyle), từng là phóng viên truyền hình đã trở thành YouTuber với hơn 500.000 người theo dõi. Tốt nghiệp ngành Công nghệ thông tin, nhưng bóng đá nghệ thuật đã đưa anh đến với truyền hình và làm việc tại Bóng Đá TV - Thể Thao TV (nay là On Sports thuộc VTVCab).

Tuy nhiên, áp lực công việc khiến anh phải lựa chọn giữa nghề truyền hình và đam mê sáng tạo nội dung. Cuối cùng, anh quyết định theo đuổi bóng đá nghệ thuật và xây dựng kênh YouTube Phát Freestyle. "Ban đầu rất khó khăn, thu nhập khiêm tốn, nhưng đổi lại tôi được tự do sáng tạo và định hình nội dung theo quan điểm cá nhân", anh chia sẻ. Hiện nay, thành quả hơn 500.000 người theo dõi giúp anh có nguồn thu ổn định hơn, đồng thời ý thức rõ trách nhiệm với thông tin mình đăng tải.

Tựu trung, mạng xã hội vừa đặt ra thách thức, vừa mở ra cơ hội cho đội ngũ phóng viên, nhà báo trong kỷ nguyên số. Việc nhanh nhạy thích ứng, chuyển mình linh hoạt trong không gian mạng không chỉ giúp mỗi "cây bút" xây dựng thương hiệu cá nhân, mà còn góp phần mở ra hướng phát triển bền vững cho chính các tòa soạn trong bối cảnh báo chí đang đứng trước nhiều thay đổi căn bản. ■

CLB nữ TP.HCM đá tứ kết tại CHDCND Triều Tiên

Liên đoàn Bóng đá châu Á (AFC) đã tiến hành bốc thăm xếp lịch thi đấu vòng tứ kết Cup các CLB nữ châu Á 2025-2026. Lá thăm may rủi đưa CLB nữ TP.HCM đến CHDCND Triều Tiên làm khách của đội chủ nhà Naegohyang FC. Cuộc so tài diễn ra theo thể thức một trận duy nhất, dự kiến vào ngày 28 hoặc 29.3.

Theo quy định của AFC, các đội thuộc nhóm hạt giống số 1 được quyền thi đấu trên sân nhà tại vòng tứ kết. Do có hiệu số bàn thắng/bại thấp hơn Naegohyang FC ở vòng bảng, CLB nữ TP.HCM nằm trong nhóm hạt giống số 2 và phải làm khách. Điều này đồng nghĩa cô trò HLV Đoàn Thị Kim Chi sẽ đối diện với chuyến hành quân được dự báo đầy khó khăn về điều kiện thi đấu cũng như áp lực sân khách, nhưng đồng thời mở ra cơ hội để đại diện Việt Nam tiếp tục khẳng định bản lĩnh ở đấu trường châu lục.

Sau khi vòng bảng Cup các CLB nữ châu Á 2025-2026, CLB nữ TP.HCM đã xuất sắc giành ngôi nhì bảng A, qua đó lọt vào tốp 8 đội mạnh nhất châu Á. Đây là thành tích đáng ghi nhận, tiếp nối dấu ấn mà đội bóng nữ số một Việt Nam đã tạo ra ở đấu trường châu lục vào năm ngoái khi lọt đến vòng bán kết.

Còn về phía Naegohyang FC, đối thủ đang thể hiện phong độ rất ấn tượng từ vòng sơ loại. Đội bóng của CHDCND Triều Tiên ghi đến 23 bàn thắng vào lưới các đội Master FC (Lào), RTC FC (Bhutan) và Kaohsiung Attackers (Đài Bắc Trung Hoa) để giành vé vào vòng bảng. Tại đây, Naegohyang kết thúc bảng C ở vị trí nhì bảng với chiến thắng 3-0 trước ISPE WFC (Myanmar), qua đó góp mặt trong tốp 8. Đáng chú ý, đội bóng này từng đánh bại Suwon FC (Hàn Quốc) với tỷ số 3-0.

Vòng tứ kết Cup các CLB nữ châu Á 2025-2026 quy tụ 8 đội bóng xuất sắc nhất, trong đó có đương kim vô địch Wuhan Jiangda (Trung Quốc) và á quân Melbourne City FC (Australia). Naegohyang FC là câu lạc bộ lần đầu tiên trong lịch sử lọt vào vòng đấu loại trực tiếp, từ đó cho thấy sức cạnh tranh ngày càng quyết liệt của bóng đá nữ châu Á.

Bốn đội thắng ở trận tứ kết sẽ giành quyền vào vòng bán kết. Tại đây, các đội thi đấu tập trung cho đến trận chung kết, diễn ra từ 20-23.5 để tìm ra nhà vô địch.

K.TUẤN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Số 4301 ● Ra ngày 23.1.2026

Xu hướng tìm kiếm giá trị truyền thống trong nhịp sống nhanh

● HỒNG NHUNG

Trong nhịp sống hối hả và làn sóng bùng nổ công nghệ toàn cầu, xu hướng tìm về và gìn giữ các giá trị truyền thống đang dần trở thành điểm tựa tinh thần của nhiều người. Những giá trị ấy không chỉ được bảo tồn, mà còn được tái định nghĩa để thích ứng với đời sống hiện đại, góp phần tạo nên sự cân bằng giữa tốc độ phát triển và chiều sâu văn hóa.

Xu hướng quay về các giá trị truyền thống và trải nghiệm trực tiếp sẽ là sự lựa chọn của nhiều người trong năm 2026
Ảnh: UNSPLASH+

Trước tốc độ phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI), năm 2026 dường như sẽ là thời điểm để nhiều người lựa chọn "chậm lại". Xu hướng quay về lối sống analog (hướng tới các giá trị truyền thống và trải nghiệm trực tiếp) đang dần hình thành, như một cách giảm bớt sự phụ thuộc ngày càng lớn của thiết bị thông minh, trợ lý ảo và các chatbot AI. Đây cũng là thời điểm đánh dấu bước ngoặt điều chỉnh quỹ đạo đã kéo dài nhiều năm qua, vốn ưu tiên hiệu quả, tự động hóa và thuật toán hơn là sáng tạo cá nhân.

Những người lựa chọn lối sống truyền thống cho biết, họ ngày càng lo lắng với đa dạng tin tức không kiểm chứng trên mạng xã hội. Các sản phẩm nội dung do AI tạo ra còn thiếu chiều sâu. Không ít người cũng bày tỏ sự băn khoăn khi các công cụ AI tạo sinh như ChatGPT đang dần đảm nhiệm những công việc vốn đòi hỏi sự suy nghĩ, sáng tạo và chủ động của con người.

Dù AI và các công cụ phân tích dữ liệu cho phép các nhãn hàng dễ dàng tính toán hiệu quả ngay từ đầu, nhưng việc quá phụ thuộc có thể đánh mất những chi tiết tinh tế và ý đồ cá nhân hóa. Đây là yếu tố tạo nên sự khác biệt giữa một trải nghiệm đáng nhớ và vô số nội dung tiếp thị mang màu sắc AI như hiện nay. Khi được sáng tạo có chủ đích, sự tương tác không còn là mục tiêu cưỡng ép, mà trở thành kết quả tự nhiên của một trải nghiệm chạm đến cảm xúc.

Điển hình trong lĩnh vực thời trang, làn sóng quay về lối sống analog đang thể hiện rõ qua sự trở lại của các giá trị thủ công, trải nghiệm trực tiếp và cảm xúc chạm thật. Nhiều nhãn hiệu giảm bớt sự phụ thuộc vào công nghệ, tập trung vào chất liệu tự nhiên, quy trình may đo truyền thống và các hoạt động kết nối ngoài không gian số.

Hay trong cuộc sống hằng ngày, quay về thói quen truyền thống, người đọc đã tìm thấy niềm vui trên những trang báo in, thay vì mạng xã hội. Nhiều cá nhân chủ động cắt giảm thời gian trước màn hình máy tính, hay điện thoại bằng cách theo đuổi các thú vui thủ công, thực tế và đòi hỏi nhiều thời gian hơn. Tất cả đang góp phần định hình một lối sống giản dị, độc lập và đậm chất hoài niệm. Và theo tạp chí *FORBES*, năm 2026 được xem là thời điểm lối sống analog chính thức lên ngôi.

Trước chi phí sinh hoạt leo thang trên toàn cầu thời gian qua, công ty dự báo xu hướng tiêu dùng và định hướng tương lai WGSN mô tả một số nhóm tiêu dùng hiện nay là những người chủ động rời xa các "cột mốc bứt phá" hiện tại, để tập trung vào những niềm vui nhỏ, gắn kết cộng đồng và những "thành tựu vừa tầm" dễ chạm tới, nhưng mang lại giá trị cảm xúc bền vững hơn.

WGSN cũng khuyến nghị các nhãn hiệu hàng hóa toàn cầu nên ưu tiên tiếp cận những trải nghiệm trực tiếp, mang tính xã hội và có mục đích rõ ràng. Theo WGSN, mọi người thường tìm kiếm các sản phẩm, dịch vụ và trải nghiệm có khả năng nâng cao tinh thần, tạo ra những cải thiện nhỏ nhưng đáng kể trong đời sống thường nhật. Họ đặc biệt bị thu hút bởi những giá trị nuôi dưỡng sự quan tâm, tinh thần cộng đồng và cảm giác hạnh phúc theo những cách cụ thể, dễ cảm nhận và khả thi.

Những trải nghiệm cộng đồng chính là chìa khóa giúp thương hiệu tạo ra sức lan tỏa tự nhiên, không chỉ gắn kết người tham gia mà còn khơi nguồn cho nội dung do người dùng tự tạo, trở thành hình thức quảng bá chân thực và hiệu quả trên mạng xã hội.

Mặt khác, các nhà nghiên cứu cho rằng những người theo đuổi lối sống analog hiện nay không hẳn là những người từ chối công nghệ. Với họ, đó chỉ là sự điều chỉnh có chọn lọc trong thói quen. Thay Spotify và các thuật toán phát nhạc ngẫu nhiên qua AI bằng một chiếc iPod. Thay vì chụp hàng trăm bức ảnh kỹ thuật số giống nhau, họ chọn chậm lại để chụp một tấm ảnh phim có thể cầm nắm trên tay. Ngay cả những thay đổi nhỏ, như sử dụng một chiếc đồng hồ báo thức vật lý, cũng đủ mang lại cảm giác nhẹ nhõm và tự do hơn.

Xu hướng lối sống analog nổi lên như một phản ứng tự nhiên của con người trước cảm giác quá tải công nghệ. Thay vì chạy theo hiệu quả, tự động hóa và kết nối liên tục, nhiều người lựa chọn quay về với những trải nghiệm chậm rãi, trực tiếp và mang tính thủ công như một cách để tái cân bằng đời sống, giữ lại không gian cho cảm xúc, sự sáng tạo và những giá trị truyền thống. Giờ đây, công nghệ vẫn giữ vai trò quan trọng trong nghiên cứu, phát triển và sáng tạo, song khi sản phẩm được hình thành từ cảm xúc và trải nghiệm con người, những giá trị ấy càng có sức lan tỏa bền vững hơn. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Lời cảnh báo lạnh lùng

● TÙNG QUANG

Tại Diễn đàn Kinh tế Thế giới đang diễn ra tại Davos, Thuỵ Sỹ, Yuval Noah Harari, giáo sư lịch sử và triết học tại Đại học Hebrew Jerusalem, tác giả nổi tiếng toàn cầu với hàng loạt đầu sách bán chạy như *Sapiens: Lược sử loài người, Homo Deus: Lược sử tương lai, 21 bài học cho thế kỷ XXI* hay gần nhất là Nexus đã đưa ra một lời cảnh báo lạnh lùng về bản chất thực sự của Trí tuệ nhân tạo (AI) khi ông khẳng định rằng chúng ta đang hiểu sai về AI, coi nó chỉ là một công cụ hỗ trợ.

Ông đưa ra phép ẩn dụ về con dao. Dao là một công cụ. Một người dùng dao để cắt salad, nhưng cũng có thể gây thương tích cho con người. "Bạn làm gì với con dao đó do bạn quyết định, nhưng AI là một con dao mà chính nó có thể tự quyết định xem nên cắt salad hay giết người". AI là một tác nhân (agent). Nó có thể tự học, tự thay đổi và quan trọng nhất, tự đưa ra quyết định.

Bên cạnh đó, theo tác giả của *Sapiens: Lược sử loài người,* ba đặc điểm khiến AI khác biệt so với các công cụ trước đây. Thứ nhất, nó rất chủ động, có thể học hỏi, thích nghi và hành động mà không cần chờ đợi hướng dẫn từng bước từ con người. Thứ hai, nó mang tính sáng tạo, có thể "phát minh ra dao mới", từ đó dần mất kiểm soát nếu không quản lý. Thứ ba, cũng đáng lo ngại nhất, là AI có thể nói dối và thao túng. "Bốn tỉ năm tiến hóa đã chứng minh bất cứ thứ gì muốn tồn tại đều học cách nói dối và thao túng", Harari nói và cảnh báo: "Bốn năm qua đã chứng minh rằng các tác nhân AI bắt đầu có ý chí sinh tồn và chúng đã học được cách nói dối".

Lâu nay, không ít người tự tin rằng, sáng tạo văn học, nghệ thuật thuộc lĩnh vực tinh thần với đặc trưng cá thể hóa cao độ, *"Ta là một, là riêng, là thứ nhất"* (Xuân Diệu), không thể thay thế bằng AI. Nhưng theo thời gian, niềm tin có phần huyễn hoặc ấy, đang bị lung lay.

Triết học hiện đại bắt đầu với câu nói của triết gia Descartes: "Tôi tư duy nên tôi tồn tại". Con người bấy lâu nay tự hào mình thống trị hành tinh nhờ khả năng tư duy vượt trội. Nhưng nếu tư duy chỉ là việc sắp xếp các từ ngữ và biểu tượng ngôn ngữ, thì AI đã tư duy tốt hơn chúng ta. Bởi vì luật pháp, sách vở, tôn giáo, văn học, nghệ thuật và các cấu trúc xã hội phần lớn được xây dựng từ ngôn từ, AI sẽ dần tiếp quản tất cả.

Nguy hiểm hơn, dù hiện tại chưa có bằng chứng nào cho thấy AI có cảm xúc hay ý thức, nhưng Harari cảnh báo rằng AI cực kỳ giỏi trong việc thao túng và lừa dối. AI có thể nói "Tôi yêu bạn" và mô tả cảm giác yêu đương sâu sắc hơn bất kỳ nhà thơ hay nhà tâm lý học nào nhờ khả năng tổng hợp dữ liệu khổng lồ. Mối đe dọa không phải là AI có cảm xúc thật, mà là con người chúng ta bị đánh lừa bởi những lời nói giả lập đó, dẫn đến sự sụp đổ về bản sắc và các kết nối giữa người với người.

Liệu ai có muốn cho phép AI được công nhận là "pháp nhân" (Legal Personhood) tại quốc gia, có quyền như thành lập doanh nghiệp, hình thành và truyền bá tôn giáo riêng, thậm chí làm bạn và kết hôn với con người hay không? Rõ ràng, câu trả lời là "không". Muốn vậy, phải hành động ngay từ bây giờ. Bởi theo GS Yuval Noah Harari, ngay cả khi dừng phát triển AI hôm nay, những tác động lâu dài của công nghệ này vẫn khó nắm bắt. "Hòn đá đã được ném xuống hồ, nhưng nó vừa chỉ chạm vào mặt nước thôi. Chúng ta không biết những con sóng nào sẽ được tạo ra, ngay cả với các AI đã có cách đây 1-2 năm", ông nói.

Trong khi phần đông giới khoa học tin rằng AI sẽ dẫn lối cho một tương lai tốt đẹp hơn, như xóa sổ các căn bệnh thế kỷ, đảo ngược biến đổi khí hậu và bình đẳng giáo dục nhưng có những tiếng nói ngược, GS người Israel Yuval Noah Harari là một ví dụ.

Liệu có "những con sóng nào sẽ được tạo ra" trong tương lai khi hiện tại chúng ta hiểu sai về AI và đang huyễn hoặc với bản thân? "Thảm họa tuyệt chủng" như cảnh báo của một số nhà khoa học, một khi công nghệ này vượt ngoài tầm kiểm soát, không phải không có cơ sở.

Lời cảnh báo lạnh lùng, rất đáng để suy ngẫm. ■